

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

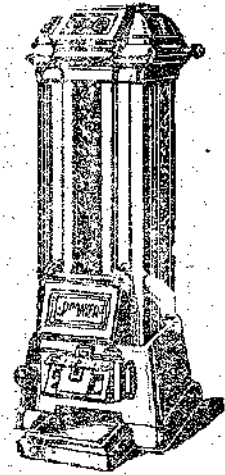
Η Δ^{ΝΙΣ} ΑΛΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

ΕΤΟΣ Γ'ΟΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 30Ν

ΘΕΡΜΑΣΤΡΑΙ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑΙ

ΕΙΔΗ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

ΦΙΛΤΡΑ ΥΔΑΤΟΣ
ΛΑΜΠΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ
ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ

Δ. Γ. ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 17

ΜΕΓΑΡΩΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ

PAVILLON

Παρισινά Πιάνα

Πιανόλλαι : Regy
& Oury

ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 30. — ΑΘΗΝΑΙ

ΣΑΒΒΑΚΙ

PARISSIEN

Γραμμόφωνα, Δίσκοι, abat-jours
Παρισινά κομμοτεχνήματα. B.-
belots - Coussins

ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ, ΚΟΜΦΕΤΟΠΟΙΙΑΣ
ΛΟΥΚΟΥΜΙΩΝ, ΚΑΡΑΜΕΛΛΩΝ
ΚΑΙ ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΩΓΟΥ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1838

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ δδός Πειραιώς, Τηλ. 5-31

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ δδός Καλαμώτου 18, Τηλ. 8-71. ΑΘΗΝΑΙ

ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΟΥΤ' ΓΚΛΑΣΣΕ = ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ & ΛΙΑΝΙΚΗ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' = ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3 = = = ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ ΑΡΙΘ. 9

ΜΑΡΤΙΟΣ 1926

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ Θ. ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Έτησία	Δραχμαί 100	Τιμή έκαστου φύλλου διά τὰς 'Αθή-	
	Έξάμηνος	> 55	νας καὶ Πειραιᾶ	Δραχμαί 3
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Έτησία	Γ. Δ. 50	Διά τὰς επαρχίας	> 4
	Έξάμηνος	> 25	Διά τὸ 'Εξωτερικόν	Γ. Δ. 1

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ ἢ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΤΕΘΝΑΚΕΝ Ο ΚΑΛΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Ταγκόπουλος ὑπῆρξε πολεμιστὴς εἰλικρινῆς, ἀνιδιοτελῆς καὶ bon enfant κατὰ βάθος...

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ποὺ φαίνονται δλοκάθαραπὸς βγήκανε ἀπὸ τὴν καρδιά καὶ τὴν πέννα τοῦ Νιρβάνα, ἢ «Ἐστία» ἔδινε τὸ πορτραῖτο τοῦ συγγραφέα τῆς «Ὁξώπορτας» καὶ τοῦ «Αντρωμοῦ», ἀναγγέλοντας σύγχρονα τὸ θάνατό του, στίς 22 τοῦ Μάρτη τὸ δειλινό.

Ὅταν κυκλοφοροῦσε τὸ φύλλο τῆς «Ἐστίας», τὸ λουλουδοστρωμένον φέρετρο μὲ τὸ γαλήνιο νεκρὸ, κατέβαινε στὴν τελευταία του κατοικία, στὴν ἐντάφια γῆ. Ὁ Παλαμᾶς εἶχε πλέξει τὸ ἐγκώμιον τοῦ Συμπολιμιστῆ καὶ Φίλου καὶ τὸ δάκρυ ἐκείνων ποὺ ἀγωνιστήκανε στὸ πλευρὸ τοῦ Ταγκόπουλου τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Ζωντανοῦ λόγου καὶ τῆς Ἀλήθειας, ἔκανε τὸ χῶμα νὰ πῆσῃ ἀλαφρωμένο στὰ κουρασμένα στήθη τοῦ Ἀγωνιστῆ.

Ἐνας ἐκλεκτὸς ἀκόμη τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Τέχνης, ἔφυγε ἀπὸ κοντὰ μας. Ἐφυγε πρὶν τῆς ὥρας του, ἐπάγω στὴ δράση καὶ στὸν ὄργασμό γιὰ κάθε ἀφέλιμο καὶ προοδευτικὸ, ἐργατῆ τοῦ Λόγου ὡς τὴ στερνὴ του στιγμή, μόλις τὰ ἑξήντα χρόνια διαβαίνοντας. Ἐννιά μῆνες μετὰ τὸ θάνατο τῆς μικρῆς πρωταγωνιστρίας τῶν δραματικῶν του ἔργων, τῆς ἀγαπημένης του Μυριέλλας, ἔφυγε καὶ ὁ Πατέ-

ρας Ταγκόπουλος, θεληματικὰ ζητώντας τὸ θάνατο, ν' ἀναπαυτῆ κοντὰ στὸ παιδί του.

Ἡ θλίψη ποὺ μᾶς πιέζει τὴν ψυχὴ, δὲν μᾶς δίνει τὴν ἀπαιτούμενη ἀνεση νὰ ἐπεκταθοῦμε σήμερα σὲ ἀναλυτικὴ ἐπισκόπηση τοῦ ἔργου τοῦ Ταγκόπουλου. Τὸ δάκρυ ἀναβλύζει ἀδιάλειστο στὰ μάτια καὶ ὁ πόνος πιέζει καρδιὰ καὶ νοῦ. Μόνο νὰ κλάψουμε μποροῦμε αὐτῇ τῇ στιγμῇ, νὰ ἐνώσουμε καὶ ἡμεῖς τὸ θῆνονο μας μαζί μὲ ἄλλους ἐστέγασε ἄλλοτε ἢ «πλατεῖα σκέπη τοῦ «Νουμά», μὲ ἄλλους καθοδήγησε τὸ στιβαρὸ χερί τοῦ Ταγκόπουλου στὸ δρόμο τῆς ὁρθῆς σκέψεως καὶ τῆς Ἀλήθειας, στὴν ἀνοιχτὴ λεωφόρο τοῦ Δημοτισμοῦ.

Ὁ Ταγκόπουλος υπῆρξε ὁ πνευματικὸς πατέρας ὅλων ἡμᾶς τῶν νεώτερων, ποὺ κρατᾶμε μὴ πέννα στὸ χερί καὶ ρήχνουμε τὴ σκέψη μας στὸ χαρτί. Ὑπῆρξε, ὄχι μόνον ὁ Ἰδρυτὴς τοῦ «Νουμά» ἀλλὰ καὶ ὁ θεμελιωτὴς τοῦ Δη-

μοτισμοῦ, ὁ διούρατος ἐργατῆς ποὺ εἴκοσι χρόνια δλόκληρα ἐμόχησε, κοπίασε, χλευάσθηκε, περιφρονήθηκε, ἔσφραξε τὸ σταυρὸ τοῦ Γολγοθᾶ, ταλαιπωρήθηκε γιὰ μιὰν Ἰδέα, ὁ ἀγεννὸς ἰδεολόγος ποὺ κράτησε ψηλὰ τὴ σημαία τοῦ Πνευματικοῦ Αντρωμοῦ, ὁ ἀνθρώπος ποὺ ἔσκυψε γιὰ νὰ περάσουνε ἄλλοι, παραμέρισε τὸ Ἐγὼ του μπροστὰ στὸ γενικὸ Καλὸ, ἔβιασε τὴν ψυχὴ του, τὴ ζωὴ του, τὸ ἔργο του σκα-

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΑΓΓΛΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ

BERNARD SHAW

Ο Bernard Shaw θεωρείται σήμερα ως ο μεγαλύτερος θεατρικός συγγραφέας και ως ο άνθρωπος της ημέρας στην Αγγλία.

Εγεννήθηκε στο Dublin της Ιρλανδίας το 1856 και είναι από τους ιδρυτές της Fabian Society.

Από τα κυριότερα έργα του αναφέρονται ο «Άνθρωπος και Υπεράνθρωπος», «Ανδροκλής και Λεοντάρι», «Πυγμαλίων», το «Άλλο νησί του Τζόν Μπούλ», «Στόν καιρό του Μαθουσαλά». Ελληνικά έχει μεταφρασθή από τον κ. Λεάνδρο Παλαμά «Ο άνθρωπος και τα δπλα», κωμωδία αντιρωμαντική, (Έκδοτης Γ. Φέξης, 1916).

Ο Bernard Shaw ήρθε πολύ νωρίς σε άμεση επικοινωνία με το μεγάλο κοινόν της πατρίδας του. Σε ηλικία 25 ετών έδωσε τους Ιρλανδούς και τριάντα χρόνων τούς άνοιξε δρόμους προς ωραιότερες κατευθύνσεις, μιλώντας ο αυτός για θέατρο, Μουσική, Φιλολογία, Τριανταπέντε ετών άνεσκέιαζε την ήθική τους επάνω σε νεώτερες θεωρίες που τις απέδιδε με κάποια τολμηρότητα στον Ίψεν.

Αυτό συνήθως παρατηρείται στο Shaw. Πάει με την άφέλεια και την ευπιστία των άλλων. Σπανίως αναφέρει ατομική του γνώμη και θεωρία ως αποκλεισμο δικού του σιλλογισμού. Δ. Ζ. Έπηρεε το σχεδόν φανταστικό τότε μεταξύ Ιρλανδούς όνομα του Ίψεν για να καθιερωθή τις θεωρίες του περί Ρωμαντισμού. Έπίσης απέδιδε στο Νίτσε τις ατομικές του πεποιθήσεις για το μέλλον της Φυλής του.

Ως δραματικός ο Shaw έχει μια παράξενη ύπεροχη απέναντι των άλλων συναδέλφων του. Οι περισσότεροι εργάζονται και κοπιάζουν σε όλη τους τη ζωή μέχρις ότου κατορθώσουν να μετατρέψουν τη δράση και το διάλογο των ανθρώπων σε θεατρική διασκέδαση. Ο Shaw, από την αρχή, βράνθηκε ανώτερος από την κοινή ρυμοτομία. Άνοιξε δρόμο εντελώς δικό του, ατομικό. Του ήρθε η ιδέα να λευερώση το Άγγλικό θέατρο από το βάρος των ανθρωπίνων όντων και το κατώρθωσε με την αντικειμενική αίσθηση σε μια παρέλαση από φανταστικές κοινότητες. Στα δράματά του ίσχυε μαγικό φως χωρίς την παρεμβολή καμιάς ανθρωπίνης οικίας, καμιάς ρεαλιστικής εικόνας.

Ο Shaw φαίνεται ο ν' άνοιξη ένα μαγικό κοντι πάνω ο' άφρονος τρικυμισμένης θάλασσας, σε χώρες άγριες, ακατοίμητες, ενώ πέρα από τη χώρα των παραμυθιών άνούγονται Νεράιδες να τονίζοντε οδράκιους αλλά και καθαρά νεώτερους οιοπούς.

Τα πρόσωπά του είναι άλληγορικά: Ένας εμπνευσμένος ύπηρέτης, ένας έξυπνος στρατηγός, δυο τρεις ανθρωποκτόνοι, ένας άγιος και μερικά εντελώς διαστρεβλωμένα ιστορικά πρόσωπα. Αλλά η ζωή των ανθρώπων αυτών, τα όγια τους, τα αίτιά τους, δέν έχουνε καμιά

σχέση με την πραγματικότητα.

Με το άνοιγμα της αυλαίας ο θεατής περνάει ο' ένα Μυθικό περιβάλλον όπου όλα είναι δυνατά, όλα γίνονται.

Τα κύρια πρόσωπα των έργων του έξωτερι- κεύοντε με θαυμαστή διαύγεια, την ατομική σκέψη του συγγραφέα. Γι' αυτό, άκριβώς, πόσο πολλά πράγματα μπορεί κανείς να μάθη για το Shaw από τον «Καίσαρά» του αλλά και πόσο λίγα για τον Καίσαρα!

Ο Shaw είναι ένας επαναστάτης και το έργο του μια ύγιής επανάστασις. Γι' αυτό έσκονδάλισε τόσο και τους ειδικούς με την άπόλυτη άρησή του ν' ακολουθήση κάθε κανόνα και να ύποτάξη την εμπνευσή του σε ότιοδήποτε νόμο, έκτός από το νόμο της δικής του ιδιοφυίας και τεχνικής.

Ο Bernard Shaw έχει μεγάλη επίδραση στη σύγχρονη Άγγλική σκέψη.

ΤΑΓΚ.

ΨΥΧΟΜΙΛΗΜΑΤΑ

Φέγγει το δέντρο το ψηλό, άνθη τ' άστέρια ως νύχτη και κάτωθε η λευκή ψυχή σε λογισμούς γεμμένη, κούνη στο χαμογέλιο της το όσιο ζυγγωφισμένοι, φτερώνεται όλη από χαρά μες στην έρμιά μονάχη.

Εάψου θεωρία της γνώμης, θεωρία της λατρεμένης, με δάφνη γύρω απ' τα μαλλιά, χρυσό στα χείρα στάχυ προσβάλλει μες την έρημιά, κι άστράφτουν γύρω οι άπό σμαράγδι, από γλυκό ζαφείρι, όδτε διαβαίνει.

Φτεροκοπάει σαν άστραπή, με δάκρυα της φωνάζει: — Όπου το πόδι σου πατεί ρόδα το χρώμα ός βγάξει πές μοι, γιατί άφρονες νωρίς τη γη που ο' έχει θρέψει;

— Για να μη τρώνε το ψωμί τ' αδέρφια μας με λύπη, τον έαυτό μου έδωσα, με θέληση και σκέψη κτυπάντας κάποια πνεύματα που ή άρετή τους λείπει.

Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(«Ημερολόγιον της μεγάλης Ελλάδος» 1916.— Δευθυντής Γ. Δροσίνης. Έκδότης Γ. Ν. Σιδέρης. Αθήναι).— Ο ποιητής κ. Γ. Δροσίνης μάς έδωσε και έφέτος με το Ημερολόγιόν του μιάν ωραίαν εικόνα της πνευματικής παραγωγής του τόπου μας. Στις 516 σελίδες του «Ημερολογίου της μεγάλης Ελλάδος» περιέχονται έργα παλαιών και νέων λογογράφων, έκ των καλύτερων. Η ποιήσις, το διήμα, η κριτική, η μελέτη γενικώς έπι ζητημάτων επιστημονικών και καλλιτεχνικών, αντιπροσωπεύονται επαξίως, και ο άναγνώστης εύρίσκει στις σελίδες αυτές όχι άπλήν αισθητικήν ευχαρίστησιν αλλά και τροφήν πνευματικήν, άξίαν λόγου. Με τον τόμον αυτόν συμπληρώνει το Ημερολόγιον του κ. Δροσίνη την πρώτην πενταετίαν από της έκδόσεώς του (1922—1926). Ο πίναξ των συνεργατών και των περιεχομένων είναι μία εύγλωττος μαρτυρία της μέχρι τουδτε συντελεσθείσης εργασίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΠΑΛΗΛΑΤΣΟΣ

Νάμαι πάλι έτοιμος για την παράσταση. Απόψε φαίνεται θάχουμε πιένα από τις πρώτες. Τάχα γι' αυτό σαν να το μάντευσα έβαφα τη μούρη μου άκόμη πιο γελοία από τις άλλες φορές; Ποιός ξέρει! Τι μπορώ να ξέρω εγώ, ένας φτωχός καληγάτος, από τέτοιες ψυχολογίες. Δε βαρύνεσαι. Κ' έπειτα, χά χά χά, ή δουλιά μου είναι να κάνω τοίμπες και να τρώω χα- στούκια. Είμαι εκείνος που δέχεται τα ραπί- ματα, μια ιστορία που μου διηγήθηκε ή Λιζέτα, γεαμμένη από ένα Ρώσο συγγραφέα, πώς μου μοιάζει! Έχω και άν δέν έχω κέφι, πρέ- πει να κάνω τους άλλους να γελούν. Μα κι ο Χριστός δέν το είπε; Σά σε χτυπούν στο δεξι μάγουλο, γύ- ρισε και τ' άριστερό να φάς άλλη μια. Μα σί- γουρα τότε, στον καιρό του Χριστού, δέν θα υπάρχανε παληάτσοι, που να τρώνε τόσες σφαλιάρες, άλλοιώτικα ο καλός Χριστός δέν θα την είχε τόση ύπομονή. Αν δέν με πάρη κανέ- νας διάβολος, θα πάω με το κατ' έθθειαν στον Παράδεισο να του πώ πώς έκανα μεγάλο σφάλ- μα να διατάξη τέτοια άδικία. Εγώ που έχω καθημερινή πείρα... Άς είναι έχομε καιρό ός τότε...

ΚΑ ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Μα τι ιστορία κι' αυτή που μου είπε ή Λιζέτα; Εντύπωση μουέκανε. Βρίσκω πώς κι' εγώ κρύβω ένα Θεό μέσα μου που δέν τον εί- χω γνωρίση, προτού γίνω αυτός που ξγίνα. (Μπρός στον καθρέφτη) Ένα Θεό; Χά χά χά!... Εγώ; κάτω απ' αυτή τη φάτσα; Τρελ- λάθηκα, θα μουστρυψε. Θεό λέει; χά χά χά! Άμ άν έχει τέτοια μούρη ο θεός, τότε τι θα είναι ο διάβολος; Ά βρήκα, κρύβω έναν τέ- τοιον, δεξαποδώ. Χά χά χά! Τι ήλιθιος που είμαι...

Μα όχι, όχι, νοιώθω έδώ μέσα, βαθειά βαθειά στην ψυχή μου, μια όμορφή μερικές φορές, μια καλωσύνη, μιάν άγάπη άλλοιώτικη για τους ανθρώπους και γι' αυτούς άκόμη που με χτυπούν. Τι φταίνε κι' αυτοί; Έτσι τους προστάζει ή δουλιά τους, ή μοίρα της ανάγκης να χτυπούν, καθώς και μένα ή δική

μου μοίρα να της τρώω. Μα τιό καλά να με δέρονον παρά να δέσνω; έτσι δέν έχω να με- τανιώσω πώ; Έκανα κανέναν από τους συν- τρόφους μου να πονέση και κοιμούμαι τη νύ- χτα ήσυχος με όνειρα γαλάζια.

Όχι δέν κρύβω διάβολο, αλλά ένα Θεό. Το νοιώθω, το νοιώθω, γιατί πολλές φορές μ' δλη την άσκήμια της βαμμένης μούρης μου αισθάνομαι πώς είμαι ωραίος... Και μια γλύκα άνέκφραστη χύ- νεται στην καρδιά μου και με πλημμυρίζει δ- λόκληρον. Και γίνομαι καλός, πόσο καλός... τόσο που βουρκώνουν άθελα τα μάτια μου, και ενώ κλαίω, γίνουμ' εύτυχιμένος σαν παιδί.

Το κουδουνάκι χτυ- πάει... Έμπρός στο στίβο. Στέλνω τώρα το Θεό στον ούρανό του και όρωμ' στη μέση με πολλούς άλλους κλόουν. Φανές, τοίμπες, τρεξή- ματα, καπελιές, κι όλων οι παλάμες βροχηδόν πέφτουν με κρότο στη μούρη μου. Ένας άλ- λος, που δέ μ' άνέχε- ται και έξω απ' τη δου- λιά, με μια κλωτσιά με στέλνει να σπάσω τόκε- φάλι μοι στο χώμα, λέ- γοντάς μου με κακντρέ χείρα: Πάρε για τη φιλο- σοφία σου. Κάτω τρεις τοίμπες και πριν άκό-

μη σηλωθώ στα πόδια μου, στόχος πάλλι το πρόσωπό μου στους μπάτσους. Άλλ' άφου εί- μαι εκείνος που δέχεται τα ραπίσματα; Κάνω βόλτες, τοίμπες, ό,τι μου κατέβη, κυλιέμαι μα- ζή με Θεούς και με διαβόλους, μη ξέροντας στο τέλος ποιός θα νικήση. Και το κοινό χει- ροκροτεί, χειροκροτεί, χωρίς να προσέχη κα- νείς άν έγώ χτυπώ, χτύπησα και πυνά, ό πο- νώ πολύ! Μα σηκώνομαι κ' ή βαμμένη μούρη μου, με τα κοκκινισμένα της μάγουλα, στρέ- φεται κυττάζοντας τριγύρω μήπως ανακαλύ- ψη σε κανέναν από τους θεατάς μια στάλα οίκτο. Ποιός είναι κείνος που άν ήθελε να με κυττάξη από κοντά, στα μάτια μου μέσα, θα διάβαζε στο βουρκωμένο τους πέλαιο ένα βουβό κι' άπέραντο παραμένο! Κανέναν! Και τότε ξαναφονάζω το Θεό και του φοράω το φαρδύ κλαδικό κοστούμι με το μεγάλο γιακά

MARIE VALSAMAKI

Il est de ces merbres si purs qu' on les dirait vivants. On croirait qu' ils vont s' animer et que, dans leurs veines on voie circuler le sang. Un poème, lorsqu' il est récité par Marie Valsamaki a la même vie. Cette

artiste a réuni tous les dons dramatiques le geste, le timbre, l'âme et la pensée! Ecoutez là, laissez vous conquérir par la musique de sa voix. Elle répand de la beauté sur les vers les plus médiocres. Par elle, tout est harmonieux; un feu ardent la brûle et dont elle semble rayonner. Approchons-nous, faisons silence. Voyez ce regard profond! Ce masque pathétique, entendez cette voix si claire et que l'émotion vient soudain de meurtrir. Elle nous entraîne, elle nous enchaîne. Nous sommes là captifs et charmés. Et lorsqu' elle s' est tue, lorsqu' elle a quitté la scène, brisant le charme qui la reliait à nous, il semble que les lampes électriques nous fassent mal aux yeux et que nous voyons sortir la poussière des velours des fauteuils, que les décors nous montrent leurs charnières et les acteurs leur maquillage. Nous étions partis dans le rêve. Nous voici redescendus au théâtre! O Marie Balsamaki venez vite nous chercher et nous reprendre!

PIERRE MORTIER

ΘΕΑΤΡΟΝ

(ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΤΡ, ΜΕΓΙΕΡ, ΡΟΜΠΙΝ)

Θά ήταν άστειο και τραγικό μαζί να επιχειρήσουμ' έμεις να κριτικάρουμε αυτούς τους ανθρώπους. Και λέγοντας έμεις, έννοώ όλους μας τους περί το θέατρον(;) να εξηγούμεθα. Αν θέλετε τώρα να μιλήσουμε και περί καθαρά, ακούστε:

Ζούμε στις Αθήνας, νομίζω, και βρισκόμαστε στο έτος 1926. Διερχόμεθα χειμερινήν περίοδον, την περίοδον του θεάτρου δι' όλες τās πρωτευούσας και δευτερευούσας πόλεις της Ευρώπης. Αι Αθήναι είναι ή πρωτεύουσα μας, νομίζω, και δέν εδρίσκειται εις την Κεντρικάν Ασίαν, και όμως καθ' όλην αυτήν την περίοδον δέν είχε Έλληνικόν θέατρον. Και δέ βρέθηκε ένας χριστιανός να αισθανθῆ την έλλειψιν αυτήν, και δέ βρέθηκε ένας δημοσιογράφος να διακόψη τά περί θανατικῶν εκτελέσεων ρωμάνισα του, και να ρωτήσῃ και να φωνάξῃ, ποῦ είναι τό Έλληνικόν θέατρον; γιατί δέν έχουμε θέατρον έφ' ετος; Έφ' ετος! Αλλά μήπως είχαμε και λέρον; μήπως είχαμε ποτέ!

Και βρισκονται ξαφνικά τρεις ημίθεοι, τρεις καλλιτέχνη του Κόσμου, και μάς έρχονται από τόν ουρανόν της ομορφιάς, από τό Παρίσι, και αντίς να πάμε να φιλήσουμε τά πόδια τους και να τους κυττάμε και να τους ακούμε γονατιστοί, παίρνουμε χάριτι και καλαμάρι και γράφουμε κριτικέ:, έμεις γι' αυτούς! Είμαστε και δύσκολοι, βλέπει;. Είναι τόσο προοδευμένο τό δικό μας θέατρο!... Τό έχουμε φθάση σέ τέτοιο ύψος τεχνικής εξέλιξεως!... Έμεις και κάποιοι άλλοι εκει κάτω εις την χώραν τῶ πολιτισμοῦ, εις τό Κουρδιστιάν, κατέχομε τά σκήπτρα του θεάτρου. Και είμαστε δύσκολοι. Κύριοι, πρέπει να ντροπώμαστε! Σας βεβαιώ ότι τό χάλι μας τό θεατρικό είναι ένα αίσχος πρωτοφανές και σας βεβαιώ ακόμη ότι αυτο είναι μια τρανή απόδειξις ότι γενικά και ως έθνος δέν είμεθα τίποτε, ούτε και θα προκόψουμε ποτέ. Τό θέατρο είναι ή ψυχή, είναι ο νοῦς, είναι ο καθρέπτης ενός έθνους. Όταν τό θέατρο ενός έθνους είναι ο «Χαλβά εφέντης», «Χαλβαδες εφέντηδες» είναι και οί αποτελούντες τό έθνος αυτό. Είναι τραγικό μά έτσι είναι... και τέτοιοι είμεθα..

Εύχαριστώ τους τρεις καλλιτέχνας που τό διάβα τους από δω, μου δίνει αφορμή, να μιλήσω και πάλι. Ας αφήσουμε ησυχους στην καλλιτεχνική τους ευδαιμονία, στην εύλογημένη τους χώρα, σι' ονειρευμένο τους Παρίσι, και ως κυττάσουμ' έμεις, εδώ τά χάλια μας.

«Ελεγα λοιπόν, πώς πρέπει να ντροπώμαστε Τώρα, αν βρεθῆ κανέννας και μου πῆ: «Γιατί φωνάζεις και γράφεις και δέν καταπαύεσαι να κάνεις και συ κάτι για τό θέατρο;» Απαντώ χωρίς φόβον, και χωρίς πάθος και

χωρίς ψευτοφιλοτιμίες και ψευτομετριοφροσύνες!

Ναι, μπορώ εγώ, με λίγους άνόμη που ξερω, να κάνω πολλά για τό θέατρο μας. Μπορώ να δημιουργήσω θέατρο και να τώχουμε του χρόνου τέτοιαν εποχή, αν είχα δραχμές διακόσιες χιλιάδες! αν μου δοθούν τά χρήματα αυτά και δέν εκτελέσω την υποσχασή μου ή οποιαδήποτε αποτύχω, να με κρεμάσετε στην Πλατεία του Συντάγματος. Αυτό είναι, όπως θέλετε πάρτε το, και πῆτε ότι θέλετε για μένα. Τό γεγονός είναι ότι: έν έτει 1926, μη υπάρχοντος θεάτρου έν Ελλάδα, ευρέθη άνθρωπος θέτων την κεφαλήν του ενέχυρον αντί διακοσίων χιλιάδων δραχμών (δρ. 200.000) διά να γίνῃ θέατρον και όμως τά χρήματα αυτά δέν εβρέθησαν μέσα σέ μιάν δολοκλήρον Ελλάδα».

Και τώρα ως επανέλαθμεν και ως τελειώσαμε με τους τρεις γάλλους καλλιτέχνας, αφού έχουμε τά όνόματά τους επί κεφαλῆς του παρόντος και μάς έδωκαν και την αφορμήν να ποῦμε παραπάνω οσα είπαμε: Οί άνθρωποι αυτοί στέκουν πολύ ψηλότερα απ' ότι φανταζόμεθα ώστε είναι άπρεπές να εκφέρουμ' έμεις οίανδήποτε περί αυτών κρίσιν. Έμεις απείλουμε να τους θαυμάζουμε μόνον, δεδομένου μάλιστα, ότι ή Κομιντέ Φρανσαις είναι τό μεγαλύτερο θέατρο του κόσμου, και στο Παρίσι υπάρχουν οί δικαιούμενοι να κρίνουν και να επικρίνουν.

Έμεις μπορούμε να μιλάμε περί πολιτικής, περί διακυμάνσεως της λίρας, περί άερος, αλλά περί θεάτρου και ήθοποιῶν, όχι διά πάσι πολύ.

Όσον διά την παρασημοφορίαν των τριῶν καλλιτεχνῶν, χωρίς να ξεεπείσωμε τά τυπικά ζητήματα περί των οποίων κακώς έγινε λόγος: εις τās εφημερίδας, φρονούμεν ότι ήτο δικαιοτάτης, με την εξῆς μόνον διαφοράν: Όταν ένα κράτος έχει την αντίληψην να παρασημοφορῆ τους ξένους καλλιτέχνας, υποτίθεται ότι φροντίζει να μη χάνονται οί δικοί του. Γίνεται αυτό εδῶ;

Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Πολλά ήκούσθησαν τελευταίως περί του Δημοτικού Θεάτρου. Έλέχθη ότι θα μεταρρυθμισθῆ εκ βάθρων, ότι θα παραχωρηθῆ εις τό Μελόδραμα και ακόμη ότι θα γίνῃ Χρηματιστήριο.

Ήθελήσαμε να έχουμε μιαν θετικήν απάντησιν εις όλα αυτά τά έρωτηματικά και απειράνθημεν προς τόν άρομοδιώτερον έν προκειμένω, τόν βρεκτην διευθυντήν του θεάτρου κ. Μοσχονάν.

Ο κ. Διευθυντής μάς εδήλωσεν απεριφράστως ότι, τό θέατρον θα μείνῃ Δημοτικόν Θεατρον, δηλαδή κτήμα καλλιτεχνικόν όλων

έν γενει των ασχολουμένων και παρακολουθούτων την τέχνην. Περί μεταβολῆς αυτού εις Χρηματιστήριον είναι άστειον και να γίνεται κῶν λόγος, όπως επίσης είναι έντελώς άμελέτητος ή γνώμη ότι είναι δυνατόν ν' ανακαινισθῆ εκ βάθρων. Πέραν μιας καλής επιδιορθώσεως, οὔδέν άλλο προς τό παρόν είναι δυνατόν να γίνῃ, λόγω των υπερβολικῶν κεφαλαίων που θ' απαιτηθούν και με τά όποια θά ήτο προτιμώτερον να εκτίζετο έν ακόμη θέατρον.

Τό κατόρθωμα της μεταφορας των προσφύγων εκ του θεάτρου όφειλεται αποκλειστικώς εις τόν κ. Μοσχονάν, όστις και εκ φιλανθρωπίας προς τους δυστυχεῖς αδελφούς μας, (είναι γνωστοί αι συνθήμαι της έν τῷ θεάτρῳ διαβίσεως των προσφύγων) και από στοργήν προς τό θέατρον κατέβαλλεν υπερανθρώπους άγónιας διά την μεταφοράν των.

Ήδη ο κ. Μοσχονάς ένθυμρυνόμενος και από την καλή διάθεσιν του δημάρχου κ. Πάτη, φροντίζει ίνα τό ταχύτερον, τό Δημοτικόν μας θέατρον γίνῃ και πάλιν ή έστία πάσης καλλιτεχνικής κινήσεως, παραγωγούμενον εις όλους έν γενει τους καλλιτέχνας άνευ οὔδεμιās εξαιρέσεως, ή προτιμήσεως, φθάνει να πρόκειται περί αληθινῶν καλλιτεχνῶν.

Αμεδαῖος

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΦΥΣΙ

Στεγνό από δόσιμο στην άγωνία, στην κάλη μέσ' την κόλη και στην τώρρη, στη γκρίνια, στο θυμό και στη μανία, τίπ οσα, Φύσι, μ' όλα δέ σε κριθεί.

Παντού φανίξεσαι και στο σκουλήρι, στο νερό που γεμίζει τό ποτήρι, στα πλάτη, στα στενά, σ' όλα τά μήκη, στο θρήνο των ματιῶν, στο πανηγύρι.

Στη μέλισσα που βομβυρίζει στα λουλούδια, στον κάμπο, στο βουνό, παντού στην εαίθηρα, στα χαρούμενα και στα πένθημα τραγούδια, στις Γης τά μετροχαραγμένα κλέθρα

Στο θείο γρασιδι φασφορίζουν σ' όλες, ή πρωινή οροσιά, ή έσπερία πάχη, ο Φύσι μία με τόν άνθρωπο κι ή άλλες Ήπειροι, μία ή Γῆ, τό Πάν εδράχγει.

Αστέρια έκάνω από τη βραδυή ή ηεμία, τ' αποκαλήψατε τό θείο Μυστήριο, άνέει γλυκός ο λογισμός στη νηνεμία και γλυκαινει ο καημός και τό μαρτύριο.

Σιγοῦν τά κάθη, ο άγνισμός φουντάνει, τά μάτια μέσ' της κόγχης λαγαρίζουν, την ύπαρξι εξυψάνει, εξαυλώνει βαθειά συναίσθησι, όλα τη φωτίζουν.

Ανεβαίνει ή ψυχή κατά τόν Πλάστη, τό χέρι στην καρδιά γλυκά άκουμπάει, κοίμου ησυχία, Συνείδησι, και ήλάστη της άμαρτίας ο Θεός, γελάει.

Ανέβα, ανέβα, στον πλατύν αϊθέρα, ο Ουρανός την άγκαλιά του άνοίγει, μακραίνει ο θόλος, τόν Θεόν Μητέρα, ενάν' ή ζωή καλόβουλη και λίγη.

15 2-28

ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΥΡΑΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΣΤΑ ΒΡΟΧΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ»

(*Αθηνάς Ν. Ταρσούλη: «Στα βρόχια της Αγάπης». Διηγήματα με σκίτσα κωμωμένα από την συγγραφέα. Αθήνα.*) - «Στα βρόχια της Αγάπης» είναι ο τίτλος της πρώτης συλλογής διηγημάτων που μας παρουσιάζει η κ. Αθηνά Ν. Ταρσούλη. Είναι έντεκα διηγήματα, καθαρώς ήθογραφικά, εμπνευσμένα από την «Ελληνική ζωή και φύση». Οι χαρακτήρες των διηγημάτων αυτών ζωγραφίζονται με αρκετή χάρη και φινέτσα. Είναι τύποι ολοζώντανοι, καπεταναίοι και αγρότες, που ζουν μέσα στην διλόδοξη κυματοζώνη ή μέσα στο πράσινο ήλιοφωτισμένο υπαίθρο.

Η κ. Ταρσούλη βλέπει με μάτι πολιτισμένο και στα πιο ρεαλιστικά σημεία. Γι' αυτό και ο ρεαλισμός της δεν είναι βάρβαρος και χυδαίος ρεαλισμός αλλά παύει ένα χρώμα ποιητικό, ένα κάποιο ανάλαφρο λυρικό αέρακι, — αυτό ακριβώς το ποιητικό γνώρισμα που λείπει από τα σύγχρονα πεζογραφήματα και που τα περισσότερα, δυστυχώς, στεγνά σε ψυχή και σε έκφραση, δίνουν την εντύπωση κατ'έξοχος φλογισμένης Σαχάρας.

Η κ. Ταρσούλη βλέπει σαν καλλιτέχνης και δημιουργεί με ποιητική ψυχή και διάθεση. Κι' αυτό είναι κάτι, νομίζω.

«ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ»

(*Απ. Μαιμέλη: «Θαλασσινά» με χαλκογραφίες του Φ. Κόντογλου. Αθήνα 1925*)

Υστερ' από την πρώτη ποιητική συλλογή που μας έδωσε ο Πολίτης ποιητής κ. Απ. Μαιμέλης πέφτει με τόν παρ'στατικό τίτλο «*Απ' τα σκίττα στο Φως*», προσφέρει έφετος στην «Ελληνική Μούσα και δεύτερό αξιολογο βιβλίο: «*Τά Θαλασσινά*». Σαραντατέσσερα sonnets, σε στίχο εννεασύλλαβο και δεκαπεντασύλλαβο ομοιοκατάληκτο, εμπνευσμένα από τη ζωή της θάλασσας και της παρασύνης. Σκορπάνε μίαν εθωδια πελαγίσια και σπαρταράνε από χάρη και όμορφη σαν το φρέσκο δλοζώντανο ψάρι.

Ο σαργός, το δρακόνι, ή ζαργάνα, ο κέφαλος, το φαγκρί, περιγράφονται με όρατα ποιητικά χρώματα, από τεχνίτη που είχε το χάρισμα, όχι μόνο να δολώνει και να ρήχνη το άγκιστρο του για ψάρεμα αλλά και να αισθάνεται την όμορφη αυτής της ζωής. Τα περισσότερα, περιγραφικά ποιήματα, δίνουν μίαν ολοζώντανη εικόνα στον άνιδο αναγνώστη. Σ' αυτό βοηθάνε πολύ κι' οι σημειώσεις στο τέλος του βιβλίου, αξιοπρόσεχτες κι' αυτές για τόν πλούτο και την ερμηνεία αρκετών ιδιωμάτων λέξεων. Συγκινητικό είναι το τελευταίο ποίημα της συλλογής, «*Απιαστο ψάρι*, (σελ. 97)

ΤΟ ΑΠΙΑΣΤΟ ΨΑΡΙ

Έβρο ένα ψάρι ανάκαθο και μάγο, που το γλυκό όνομά του δεν το λέω. Πικρά στο τσίμπημά του μόνος κλαίω, τι είν' απιαστο, ώϊμένα, κι' άγροφάγο!

Της όμορφιάς του άκοίμητο φυλάγοι τ' όραμα, ό θλιβερός, με τό μωραίο συντομιμό κι' ένα πόνο πάντα νέο στο τέμα της ζωής, νύχτα όπως πάγω.

Πάρτε με, ό άγέρες. Πέλαγα κολλήστε το νού μου! Ό πίκρες, το είναι μου ξεκλόνετε! Ποιοι πόθοι, άπόψε άργά, μου κάνουν μάτι κι' είν' ή ψυχή μου θάνατο γεμάτη.

Ό βράδυα τ' Ακριλιού κι' αύγες το Μάρτη, στο θρήνο μου σβυστήτε ή λήθη ός νάρτε!

«Ο ΧΑΦΙΕΣ»

(*Αδ. Παπαδήμα: «Ο Χαφίης» Διήγημα. Έκδοτική Έταιρεία Αθηνά—1925 Αθήνα.*)—Είναι το δεύτερο βιβλίο του νέου διηγηματογράφου κ. Αδ. Παπαδήμα, ύστερ' από τη «*Ρόζα και τ' άλλα διηγήματα*» που έδαν το φώς της δημοσιότητας το 1924. Η άτομική σφραγίδα του συγγραφέα και ο γνώριμος άφηγηματικός τόνος κυριαρχούν και σ' αυτό το βιβλίο. Ο κ. Παπαδήμας είναι από τους νέους λογογράφους που έχουνε χαρακτήρα δικό τους, προσωπικό. Δεν αντιγράφει ξένους συγγραφείς. —Κνούτ Χάμσουν και Barbusse και Ζολά. Όραία ή άσχημα, κακότεχνα ή ταχινικά, χίτσει το καλυβάκι του με δικό του δικό. Κι' αυτό είναι το σπουδαιότερο σήμερα. Ο συγγραφέας νάναι ό δημιουργός ενός κόσμου δικού του, ό τεχνίτης που θα γνωρίζεται από την πρώτη γραμμή, που θα ξεχωρίζη ανάμεσα στους θεωρητικούς της εποχής. Ο κ. Παπαδήμας, από τα πρώτα βήματά του, έδειξε πως έχει το χάρισμα αυτό. Δεν ζήτησε να μοντερνισή, να ξαφνισή τόν αναγνώστη του.

Ο «*Χαφίης*» είναι μία όραία προσπάθεια για μία συνθετικότερη εργασία, δημιουργική. Είναι το προανάκρουσμα μιας μελλοντικής εργασίας άδρότερης. Ότι από το μικρό και στενάχωρο σε έκταση διήγημα ή' άπλωθη ό συγγραφέας πρδ; το συνθετικό αναλυτικό δημιουργήμα, το μυθιστόρημα. Και αν κρίνουμε από τους τύπους του Πέτρου και του Σταμάτη που κάπως αναλυτικότερα παρουσιάζονται στο «*Χαφίς*» κι' από το μετρομένο και σταθερό ψυχολογικό ξετύλιγμα της υπόθεσης που μας δίνονται στις 67 σελίδες του νέου βιβλίου, ό κ. Παπαδήμας, ευσυνείδητος εργάτης του λόγου, θα μας δώσει με τόν καιρό ό,τε περιμένουμε από το δυνατό ταλέντο και τη γόνιμη φαντασία του. Το μυθιστόρημα που γε-

νικώς λείπει από τα δημιουργήματα των νέων πεζογράφων.

Π. Δ. ΤΑΓΚ.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

(*Άσχη Κόβα «Διηγήματα», με πρόλογο Αντώνη Γιαλούρη. Σειρά πρώτη. 1925.*)—Μας ήρθε απ' την Πόλη ένα νέο βιβλιαράκι γραμμένο με πολύ προσοχή και με παρθενική χάρη. Όπως λέει ο τίτλος του, άποτελείται από έντεκα διηγήματα που ξεχωρίζονται σε δυό είδη. Στο πρώτο, από τα κυρίως διηγήματα που μπορούσαν και ν' άποτελέσουν ένα, χωρισμένα σε κεφάλαια, τόσο είνε συνδεμένα άναμεταξύ τους, σε υπόθεση, ύφος και χρώμα, όλα έξιστορημένα με άνάλυση και παρατηρητικότητα φυσική και με μία έλαφρη περασμένη νοσταλγία για τα μικρά χρόνια του συγγραφέα που τα πέρασε ως φαίνεται στη Χίο και που του έχουν μείνει σαν μία γλυκιά όπτασία που έσβυσε. Και το δεύτερο από τέσσερα «νεοχριστιανικά διηγήματα», όπως τα τιλοφορεί, ένας παραλληλισμός άρκετά έντεχνος μερικων άγιων του μαρτυρολογίου μας με Θεούς της αρχαίας Ελλάδος, που ερνοούν στο περιθώριο του διηγήματος και για ν' άποτελέσουν φιλολογικό είδος, θα τα θέλαμε πιο δεμένα και πιο φορμαρισμένα.

Γ. Ι. ΝΑΥΠΑ.

Η ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ

ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

Όσο βρώσκεσαι στο νού μου, δε σε χάνω λαγυμένη Ανατολή. Σε ξανοίγω και σε νοιώθω και σε πιάνω με τα μάτια, με το χέρι, ή με φιλή.

Όλα όλόρθα κι' όλα άνέγγιχτα μπροστά μου; τ' άκρογάλι, τα χωριά, με την άσπρη των σπιτιών τη κόψη χόμου, και τα όρθά τους στις πλαγιές κίμπαναρύ.

Κι' όλη μέσα τους ή άντάρα και λαχτήρα της άκοίμητης ζωής, με σφυρί, Εύαγγέλιο, γραμματα, κιθάρα, κι' ό,τι γέννη της χαράς και συλλογής

Κι' όλ' ή άγάπη, σ' αναγκάλιασμα της μάννας, στις γυναίκας το κορμί, στο λαμπράτικο τραγούδι της καρπάνας και στο κλάμα της, που χύνουν πεθαμοί...

Κι' όλη άκόμα ή έννοια, ή γλώσσα και τα χάρδια στού σπιτιού τις συντροφές άνθογάλια, εικόνες, στέφανα, μπαλάδια, κι' ή κασέλα της γιαγιάς με ζωγραφίες...

Και στην άκρη της ζωής που σβύν' ή μέρα, —με σκυφτά το νού μπροστά μου το θεωρώ— το άσπρο μνήμα του καλού μου του πατέρα, με της μάννας μου τόν ίσκιο στο πλευρό...

Όσο βρώσκεσαι στο νού μου δε σε χάνω, λαγυμένη Ανατολή. Σε ξανοίγω και σε νοιώθω και σε πιάνω... Και για σένα το στεργό μου το φιλή... (Από τ' «*Αμιστόρητα*»)

ΜΙΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΩΡΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

«*Η άνοιξη μας ήρθε με τους άνθους της μηλιάς, έγώ όμως, δεν την άποδέχτηκα γιατί είμουν κρεββατωμένος. Ό ύστερός μου στενάγμος, ή στέρνη μου μέρα είνε σήμερα, το ξεύω, το χέρι του χάρου άπλώνεται κιόλας στο θύμα τόν. Μετά μία βδομάδα ό κόσμος θα με ξεχάσει. Ηρθε ό γιατρός. Οι γιατροί θα γελούνε σε δοκιμάζουν τα καινούργια τους φάρμακα. Σηκώνουν σοβαρά τό κεφάλι και συγκρίνοντας τό σφιγμό με τ' όθλόρι: «*ό άρρωστος έχει ταύρου κρόση άληθινά*». Ναι, ναι, ή φύση, ός την άφίσουν να ένεργήσει μονάχη της.*»

«*Η ζωή μου έφτασε στο τέλος της, είνε μία υπόθεση κανονισμένη. Το ύστερο κύμα θα τό καταπιεί ή άπέραντη θάλασσα και μέσα στις σκέψες μου βλέπω ένα άτάραχο λιμάνι που ήσυχάζουν παντοτεινά σ' άπάνεμη μεριά τόσα και τόσα κάρβια. Δεν άκούω πιά κανένα θόρυβο τό αίμα μου δεν βράζει πιά για τό θρίαμβο του Χυδαίου, όταν τό κιλό πεθαίνει κλαίνοντας, όταν ή όμορφη σβύνει κάτω από ένα ζυγό πρόστυχο, όταν οι άνθρωποι δεν νοιώθουν την πρωτοτυπία της τέχνης, όταν έπολέμησεν εκείνος που δεν βρέθηκε πηγή καρδιά να τόν ερσώσει, που δεν έλευτερόθηκε ποτέ, γιατί τόν έπνιγαν ή δυστυχία ενψ άλλος που είχε την τύχη να χει χρυσάφι κινούσε την βεντάγια του οά νάκανε το θαυμαστότερο κιτόρθωμα.*»

«*Εκείνο που άπόχτησα, εκείνο που μου δώκε για πολύτιμο, όλόκληρη ζωή, εκείνο που μου δώκε για ευχάριστο: αν εΐτανε μερικες μόνο ώρες τούλάχιστο, δεν τις άφησα να μου ξεφύγουν και ή σημαία της χαράς σηματοστόλησε τότες τη θύρα μου. Την ήμέρα της μεγάλης μάχης ή παραοικική άνιμαχία, τό πρώτο και τό πιο άληθινό απ' τα γυμνάσματα: καβάλλα βρέθηκα στον καπνό μέσα στις ζητωγραφές των ανθρώπων. Με τό τουφέκι και τό σπαθί του λόγου μου, τό μέτωπο ψηλά, περπατήσα στούς θάμνους και στα ξεροτόπια ξεχνώντας όλες τις θλίψες μου.*»

«*Ηλια θεληματικά. Πώς μπορούσα να σωθώ σαν έβλεπα πως επάνω στη γή κάθε καλιάνθρωπος περνούσε για άγγελάκι; Κατόπι— ός μιλήσουμε ελληκρινά—πολύ σπάνια βρήκα πως ό κύκλος των είκοσ. τέσσάρων ώρών γυρίζει σιγά-σιγά. Ό άνθρωπος σπαράζει τόν άνθρωπο. Στο κάθε τι άντιλογία. Ποιός χτυπά τη θύρα στεφανωμένος απ' τη θλίψη;*»

«*Εί σύ' σαι φίλε μου, έμπα στο καλύβι. Η καλωσύνη σου με ταραζει λιγάκι... Άπλόνει το χέρι τώρα; Πρέπει να σου δώσω τί δικά μου; Μου ζητάς άμέσως την ήλιοφώτιστη κι όλόχαρη ζωή; Μα... με πνίγεις... σκάω... έλεος! Με τα σιδερένια μπράτσα σου με σφίγγεις άκόμα πάνω στην καρδιά σου και κάτω από τη στήχη σβύνεις την ύστερη σπιθούλα. Μία φωνή με κράζει... Ποιός με καλοδέχεται λοιπόν;*»

Μ. ΚΑΛΛΟΝΑΙΟΣ

Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ "ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΩΝ"

Ο ΑΡΤΣΙΜΠΑΣΕΦ ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ

Εξ άφορμής τής «Σονάτας του Κρούτσερ» ο Λέων Τολστόη έδεδόθη τή βίβη τή Κριτικής, ιδιαίτερας δέ τήν σποδρότητα τής πολεμικής του Μάξ Νορντάου. Ω γνωστόν εις τό έργον του αυτό, ο συγγραφεύς τής "Αννας Καρενίν", καταδικάζει τās κρατούσας αντίληψεις περί Γάμου, τόν όποιον δέχεται μόνον ως μέσον διαιωνίσεως του ανθρώπινου είδους και ως προάξιν καθαρώς έμπορικήν.

«Προσέξατε, κραυγάζει ο Τολστόη, εις τό κοινόν αυτό ψεύδος, τόν τρόπον δηλαδή, με τόν όποιον συνάπτονται οι γάμοι... Έδώ λαμβάνει χώραν φοικώδης αγορά. Πωλείται μία παρθένος εις ένα διεφθαρμένον άνθρωπον. Ο Γάμος, μακράν του να είναι έντυχία, είναι βαρύν φορτίον...»

Παραιμίασ σκέψεις εκφράζει και ο δυνατός συγγραφεύς του «Σάνιν» εις τήν μελέτην του «περί Γάμου», τής όποιας τήν δημοσίευσιν άρχίζομεν από του παρόντος τεύχους τών «Παρασκηνίων» Ο Αρτσιμπάσεφ, έν μικρογραφία παρουσιάζεται ως άλλος Τολστόη εις τήν μελέτην του αυτήν.

Κατ' αυτόν ο Γάμος, εάν δέν είναι προ-

ξίς έμπορική, είναι όμως δουλεία του χειροτέρου είδους, καθ' ήν ο άνθρωπος στρεφεται του μεγαλυτέρου αγαθού, τής ελευθερίας, τής ελευθερίας δηλονότι βουλήσεως και διαθέσεως του ατόμου.

«Μεταξύ άνδρος και γυναίκος χάσκει πάντοτε ένα βύραθρον, λέγει ο Αρτσιμπάσεφ. Από τούς έκαστό σημερινούς γάμους, οι έννενηντα είναι άτυχεις και οι δέκα μόλις ύποφερτοί... Και μόνον ή συναισθησις ότι από κάθε σας κίνησιν εξαρτάται ή ζωή άλλου ανθρώπου, βαρύνει άρκετά τήν ψυχή...»

Είμεθα βέβαιοι ότι διά τής δημοσίευσέως τής έν λόγω μελέτης προσφέρομεν εις τούς άναγνώστας μας εξαιρετικήν πνευματικήν ενασχόλησιν. Είναι τόσον πρωτότυπος εις θεωρίας και τόσον δυνατή εις τήν διατύπωσιν αυτών, ώστε και προς αυτάς τās «Ιστορίας Άνδρουνών» του Σιρίντιμπεργκ να δύναται να συγκριθίη.

Αποτελείται από τρία αυτότελη κεφάλαια, θέλει δέ δημοσιευθί εις τρία συνεχή τεύχη τών «Παρασκηνίων» Η μετάφρασις έγινε εν έυθείαις εκ του Ρωσικού πρωτοτύπου παρά του κ. Ν. Λικιαρδοπούλου.

γείται από τήν εκκλησία ή συνάπτεται στο συμβολαιογραφείο. Θρησκευτικός ή πολιτικός, ο γάμος τών ήμερών μας στήν πραγματικότητα είναι ίσοδύναμος με τó εξής συμβόλαιον μεταξύ τών δύο συζύγων:

«Από τώρα έμεις, δύο τελείως διαφορετικά όντα, γινόμαστε ένα. Από αυτή τή στιγμή πρέπει να ξεχάσουμε, πώς υπάρχουν στον κόσμο και άλλοι άντρες και γυναίκες, αν και πειό κοντινοί ίσως στήν ψυχή και τή σάρκα μας. Υποχρεούμεθα να συγκεντρώσουμε ο ένας στον άλλο όλα μας τά φυσικά και ήθικά συμφέροντα και για κανένα λόγο να εγκαταλείψουμε άλλους. Υποχρεούμεθα να θρούμε μία κοινή γραμμή συμπεριφοράς στή ζωή, ούτως ώστε β-λα τά αισθήματα και οι πράξεις καθενός από μας να βρίσκονται εις άπόλυτη άρμονία με τά αισθήματα και τās πράξεις του άλλου. Το παρόν συμβόλαιον τίθεται έν ισχύει από τή στιγμή που θα συντελεσθί ο γάμος και ή ένέργειά του διαρκεί σε όλη τή ζωή!..»

Η παραβίασις αυτού του συμβολαίου τιμωρείται κι' από τόν Νόμο κι' από τήν Κοινή Γνώμη και—τό χειρότερο—τιμωρείται σκληρόρα από τήν μη έκανοποίηση τών φυσικών και ήθικών όρέξεων.

Είνε αλήθεια πώς τó διαζύγιο, πρό όλίγου ακόμα τόσο δύσκολο και με τής πειό βαρείς συνέπειες για τούς συζύγους που χωρίζαν, χωρίς να εξαιρεθί και ή απαγόρευσις νέ-

ου γάμου, τώρα έγινε σημαντικά εύκολώτερο. Σε μερικά κράτη μάλιστα, όπως λόγω χάριν στή σημερινή Ρωσία, έγινε μια άπλη διατύπωσις μεταξύ και μόνον τών άμέσως ενδιαφερομένων. Κι' αυτό όμως δέν καλλιτερεύει τήν κατάσταση έπειδή του τυπικού διαζυγίου προηγείται διακοπή τών σχέσεων μεταξύ τών συζύγων, διακοπή όπως και πριν πολύπλοκος και εξονηρά.

Οα νόμιμοι κανείς, ότι υπό τούς τούτους όρους ήγάμος θα έπρεπε να γίνεται με τήν πειό μεγάλη προσοχή, στήν πραγματικότητα όμως,—ή μεγίστη πλειονότης τών γάμων γίνεται μεταξύ ανθρώπων που πρό όλίγου ακόμη ούτε ύποπτεύονταν καν τήν ύπαρξη ο ένας του άλλου.

Μόνο στα μέτρια μυθιστορήματα, ο άντρας και ή γυναίκα από τήν πρώτη ματιά μαντεύουν ο ένας στον άλλο συγγενείς ψυχές, και πότε τους δέν κάνουν λάθος. Ξέρουμε όμως πώς στήν πραγματικότητα ο έσωτερικός κόσμος κάθε ανθρώπου είναι τόσο πολύπλοκος και σκοτεινός, που όχι μόνον οι άνθρωποι και μέχρι τέλους δέν καταλαβαίνουν ο ένας τόν άλλον, αλλά και κανείς δέν είναι εις θέσιν να ίδθί καθαρά τά δικά του συναισθήματα. Το γνώθι σ' αυτόν είναι πολύ περιορισμένο, και σχεδόν ούτε ιδέαν έχουμε από τής ύποσυνείδητες ένέργειες, στής όποιες βασίζονται ή περισσότερες μας πράξεις Η πικρή αλήθεια, πώς δηλαδή τó δυσκολώτερο απ' όλα είναι να γνωρίσης τόν έαυτό σου. καταντά να έχη τραγική σημασία, όταν απαιτείται να σχηματίσης ιδέα περί ξένων αισθημάτων, να γνωρίσης ένα τρίτον και επ' αυτής τής βάσεως να φτιάξης τή ζωή σου, που μόνο μία φορά θα ζήσεις.

Και αν ακόμα οι μέλλοντες σύζυγοι είχαν τά μέσα να μελετούν ο ένας τόν άλλο από τά παιδικά χρόνια, πάλι τ' αποτελέσματα θα ήταν πολύ προβληματικά. Το έργον τής έσωτερικής ανάπτυξεως δέν σταματά ποτέ και ή προσωπική τού άνθρώπου με τά χρόνια, κάποτε και σε μία στιγμή, αλλάζει σημαντικά.

Κι' έν τή μεταξύ, ή συνάντησις δύο συζύγων είναι σχεδόν πάντοτε τυχαία και γίνεται σε ήλικία, που ο καθένας τους ήδη είναι ελόκληρος μικρόκοσμος, με τας χαρακτήρες τους, όρέξεις, συνήθειες, κι' απαιτήσεις από τήν ζωή.

Όταν δύο αίσθανθούν κλίση μεταξύ τους και παντρευτούν, έχουν τόσο μικρά ιδέα για τόν άνθρωπο με τόν όποιο συνδέονται για όλη τήν ζωή, που και αυτή τó σώμα, προορισμένο να παίξη στον γάμο τέτοιο τρομερό ρόλο, μένει για τούς αίνιγμα.

Η περίοδος τής πρό του γάμου γνωριμίας είναι σχετικώς πολύ μικρά και δέν δίνει ούτε καιρό ούτε καμμία βάση για να κρίνη ο ένας τόν άλλο, έστω και αν εις τής σχέσεις τους πέρασαν όρισμένο όριον.

Και είναι φυσικόν, έπειδή οι άνθρωποι, όπως και τά πουλιά, σ' αυτή τήν περίοδο, δείχνουν τά λαμπρότερα τους φτερά. Από ένστικτο κρύβουν κάθε τι που μπορεί να μην άρέσει στον

αγαπημένο τους και φθάνουν στο σημείο να παίξουν ένα είδος κωμώδίας φανε έννοτίας αισθήματα, όρέξεις, πεποιθήσεις και τρόπους που τελείως δέν τούς άνήκουν από χαρακτήρος, που έκανόποιον όμως τής όρέξεϊτού άλλου μέρους.

Σ' ένα έρωτευμένο νέσ φαίνεται πώς ή αγαπημένη του είναι άγγελος με σάρκα και όστά, κι' όταν αυτό τó αποδίδομε στήν άπειρία και στήν άφέλειά του, δέν έχουμε πολύ δίκιο... Τι γίνεται ένας άνθρωπος όταν του αφαιρέσης ό,τι κακό, σκαίο, πληκτικό, βρώμικο έχει... Βεβαίως άγγελος!... Και ο έρωτευμένος μπορεί να βλέπη μόνο ό,τι τρυφερότερο, άγνωτερο, ωραιότερο έχει ή αγάπη του, έπειδή του κρύβουν με μεγάλη επιμέλεια όλα τά όπλοισα. Έξ άλλου, οι έρωτευμένοι, συνανθύνται μόνον στιγμιαίως, και σαυτό τόν καιρό παραδίδονται ελόκληροι ο ένας στον άλλον, και στο αίσθημά τους, και αν σε στιγμές πραγματικής αγάπης, και τά ασχημότερα πρόσωπα γίνονται γοητευτικά, ένας λόγος περισσότερος να φαίνεται έξαιρετο ένα ζεύγος όταν ελόκληροι φωτίζεται και θερμαίνεται από τó αίσθημά του.

Γιαυτό—κάθε έρωτευμένος άντρας είναι έπότης άφορος και άμεμπτος, και κάθε έρωτευμένη γυναίκα— άγγελος με σάρκα και όστά. Κι' αν με τόν καιρό ο άγγελος μεταβάλλεται σε μαγειρίσα κι' έπότης, στον πειό κοινό χωριάτη, σαυτό φταίει ή ζωή που δέν ύποφέρει μακροχρόνιες γιορτές και γρήγορα δώχνει πίσω τούς συζύγους στής βρώμικες καθημερινές τής πάλης για τήν ύπαξη, κατά τής όποιας θέλοντας και μη θα δείξουν φανερά όλόκληρο τó έγώ τους.

Κι' αν τó εξετάσουμε κατά βάθος, ο γάμος όχι μόνο δέν ενάνει, αλλά τó εναντίον, χωρίζει τούς έρωτευμένους. Πριν από τόν γάμο, έχουν ένα κοινό σκοπό, ν' άρέσουν ο ένας στον άλλο, και οι δύο τους κατέχονται από ένα αίσθημα κι' οι δύο προσπαθούν να φτάσουν σ' ένα και τó αυτό—ν' άπολαύσουν ο ένας τόν άλλον. Γιαυτό και ή σχέση τους είναι εύκολη, εύχάριστες και δέν απαιτείται να διαζούν τόν έαυτό τους. Από τήν στιγμή όμως του γάμου, ο σκοπός έπατεύθη, και μπρός στούς συζύγους ανοίγουν δύο διαφορετικοί δρόμοι: ο δρόμος που θα πάρη ο άντρας κι' ο δρόμος που παίρνει ή γυναίκα. Η αλήθεια είναι ότι για να κτίσουν τήν οικογενειακή έσ ία, εργάζονται μαζί, τά προσόντα όμως που απαιτούν απ' αυτή τήν έστία είναι τόσο διαφορετικά, όσο διαφορετικοί είναι κι' οι δύο τους. Και είναι διαφορετικοί άπλούστατα, έπειδή ο ένας είναι άντρας, κι' ή άλλη γυναίκα.

Είνε κουταμάρα να βεβαιώνη κανείς, πώς ή γυναίκα είναι άνθρωπος, όπως κι' ο άντρας. Είναι βέβαια άνθρωπος, μα άνθρωπος διαφορετικός με προορισμό τελείως διαφορετικό. Η φύτις έχει άλλες απαιτήσεις απ' τόν καθένα τους, κι' αν είναι άρκετά άνόητο να συζητή κανείς για τήν ύπεροχή του ενός ή του άλλου φύλου, είναι ακόμα πειό άνόητο να θέλη ν' αποδεί-

M. Π. ΑΡΤΣΙΜΠΑΣΕΦ

"ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ"

Ως έκίλλογος στα θεατρικά έργα «Η Ζήλεια», «Νόμος του Αγρίου» και «Έχθροι».

Πολλοί έχουν τήν πεποίθηση πώς ο κόσμος εδρίσκειται στις παραμονές μεγάλης σοσιαλιστικής άνατροπής ή όποια θ' αλλάξει τελείως τής σχέσεις μεταξύ τών ανθρώπων. Αν αυτό δέν είναι ένας από τούς δραματισμούς εκείνους με τούς όποιους ή άθροπότης κολλάκις παρήγορήθηκε, στήν αιώνα της όνειροπόληση περί ενός καλλιτέρου μέλλοντος, τότε αυτή ή άνατροπή θα έχει βεβαίως επίδραση και σ' ένα από τά πειό σημαντικά ζητήματα τής ανθρώπινης ζωής—στο ζήτημα τών σχέσεων μεταξύ τών δύο φύλων.

Μελετώντας τήν αρχή τής οικογενείας, μπορούμε ν' αποδείξομε ότι ή μονογαμία που επικρατεί στήν σημερινή κοινωνία έχει ως δικαιολογία τής τήν ιστορικήν ανάγκη, και ότι με τó τωρινό άτομικιστικό καθεστώς είναι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλισθί ή διατήρησις του είδους. Πάντως όμως δέν μπορούμε να μη παραδεχθούμε πώς ο γάμος αυτός είναι κατι είδεχθές, γεμάτο ψεύδος και ύποκρισία, πτηγή κάθε βαρείας ήθικής δοκιμασίας και τών πειό τραγικών συγκρούσεων μεταξύ άνδρος και γυναίκος.

Είνε τελείως αδιάφορο αν ο γάμος εύλο-

ξη πώς δὲν ἔχουν καμμία διαφορὰ. Αἰσθάνονται τὸν κόσμον τόσο διαφορετικὰ ὅσο διαφορετικὴ εἶναι καὶ ἡ θέσις ποῦ κατέχουν αὐτὸ τὸν κόσμον. Ἡ γενετήσιος ὀρμὴ ρίχνει μετὰξὺ τῶν δύο ἕνα στένο γερῶν ἀπ' τὸ ὁποῖο πηγαινοῦν γιὰ νὰ συναντήσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, καὶ συγκρούονται χωρὶς νὰ μπόρουν νὰ χωρισθῶν. Γιὰ νὰ μπόρουν νὰ περπατοῦν μάζω, εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ σφίγγονται ἕσο μπόρουν καὶ κάθε δῆμα στρώγονται καὶ πατοῦν στὰ πόδια ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου.

Ὁλόκληρωτικὴ ἔκωσις συζύγων εἰς «σάρκα μίαν» εἶνε δυνατὴ τότε μόνον, ὅταν φυσικῶς καὶ ψυχικῶς ἐβραίωνται σὲ τέλεια ἁρμονία, ἐκἀνοποιῶνται καὶ συμπληρώνονται μετὰξὺ τους.

Ἡ ἐπιστήμη γνωρίζει τὴν ὀνομαζομένην φυσιολογικὴν ἁνομοιότητα, παρουσία τῆς ὁποίας ἡ σαρκικὴ σχέσις, ἀφίνει ἕνα, αἰσθητὴ μὴ ἱκανοποίησις, πολὺ βαθύ, τὸ ὁποῖον ὀδηγεῖ σὲ σοβαρὰς νευρικὰς διαταραχάς.

Ἐξετάζοντες γενικῶς, βλέπομε ὅτι τὸ ζήτημα ἂν ἕνας ἄντρας καὶ μιὰ γυναῖκα ποῦ παντρεύονται ἔχουν φυσιολογικὴ συγγένεια μετὰξὺ τους εἶνε τόσο σοβαρό, ποῦ μᾶς κἀνὴ νὰ συλλογισθοῦμε καλὰ τὶ τοὺς περιμένει. Ἡ κοινωνία μὲ τὴν ὑποκρισία ποῦ τὴν χαρακτηρίζει, παρέρχεται σιωπηρὰ αὐτὸ τὸ ζήτημα, κί' ἐν τούτοις εἶνε ἀναμφισβήτητο, ὅτι σὲ πολλὰ οἰκογενεῖς ἀπὸ δρᾶματα, ἐκ πρώτης ὀφειστέως ἀνεξήγητὰ, ἡ κριμαία εἶνε ἀπλή φυσιολογικὴ ἀσυμφωνία ποῦ προκαλεῖ ἕνα ἀρρωστικὸν ἐρεθισμὸν, ποῦ δίνει τὴν πρώτη καὶ τὴν πειρὸ ἀπότομη ὠθησὴν στὴν συζυγικὴ ἀπιστία, ποῦ ἀνάβει φρικτὰς ὑποψίαις, τὴν ζήλια.

Κί' αὐτὸ τὸ φλογερὸ ζήτημα λύνεται τότε μόνον, ὅταν τὸ συμβόλαιον ἔχει μπῆ ἐν ἰσχύει κί' εἶνε ἀδύνατον ν' ἀκυρωθῇ χωρὶς δυνατοὺς κλονισμοὺς, ποῦ ἀφίνου ἰγνη σὲ ὅλη τὴ ζωὴ.

Ἀλλὰ καὶ μόνη ἡ φυσιολογικὴ συμφωνία εἶνε πολὺ ἀνεπαρκὴς γιὰ τὴν ἁρμονικὴ ἔνωσις δύο ἀτόμων τόσο πόλυπλοκων καλὰνεπτυγμένων, ἕσο εἶνε ἕνας ἄντρας καὶ μιὰ γυναῖκα τοῦ πολιτισμένου κόσμου.

Ἄν μὲ τὴν φυσιολογικὴ ἀσυμφωνία ἡ μὴ σαρκικὴ ἱκανοποίησις μεταβάλλει τὴν συζυγίαν σὲ βασανιστήριον, αὐτὴ ἡ συζυγία καταντᾷ ὄχι ὀλιγώτερον μαρτυρικὴ ὅταν οἱ χαρακτῆρες τῶν συζύγων εἶνε διαφορετικοί, ὅταν ἡ διαφορὰ τῆς πνευματικῆς τους ἀναπτύξεως εἶνε τόσο μεγάλη ὅστε νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ νὰ ἐννοοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ὅταν ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τῆς ηλικίας δὲν μπόρουν νὰ εἶνε σύντροφοι οὔτε στὴν ἐργασία, οὔτε στὴς ἀπολαύσεις.

Γενικῶς, ἂν θελήσομε νὰ ἐμβαθύνομε τοὺς πόλυπλοκους καὶ ἀπαράτητους ἄρους γιὰ ἕνα εὐτυχὴ γάμον, ἂν λάβομε ὑπ' ὄψιν τὸ ἀδόσιμό του, τὴν ἐξάρτησις τοῦ ἀπὸ τὴν τύχη, τότε ἡ παλὴ σύγκρουσις μὲ λαχεῖο θγαίνει πὼς εἶνε πολὺ ὀρθή, ἕσο κί' ἂν εἶνε χυδαία.

Ὡς μιλλιέτα σ' αὐτὸ τὸ λαχεῖο χρησιμεῖουν ὅλοι οἱ ἄντρας καὶ γυναῖκες ποῦ στὴ δοθείσα στιγμὴ ζοῦν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ φαίνε-

ται πὼς ἡ φύσις θέλησε νὰ κοροϊδέσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἐπειδὴ στὴν κληρωτίδα ἔβαλε μόνον ἀγραφους κλήρους.

Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ δρᾶματα τοῦ Μαίτερλινγκ, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σκηνή: Στὸ βασίλειον τῶν ἀγέννητων ψυχῶν, ὁ ἀσπρομάλλης Χρόνος μὲ ἐπισημότητα ἀνακοινώνει γιὰ πολὺς ἀπ' αὐτὰς κτύπησε ἡ ὥρα νὰ κατὰβουν στὴ γῆ. Ἡ τύχη θέλει, καὶ δύο ψυχῆς ἐρωτευμένων χωρίζονται, καὶ τὴν ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἡ ψυχὴ ποῦ φεύγει ἐκτενεῖ ἐκείνη ποῦ μένει, ὅταν ἔλθῃ ἡ σείρᾳ της, καὶ κατὰβει κί' αὐτὴ στὴ γῆ, νὰ κἀνὴ κἀποιο νόημα ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ γνωριστοῦν μετὰξὺ τους.

Βαθὺ καὶ τραγικὸν σύμβολον.

Εἶνε βεβαίως ἀπὸ μαθηματικῶν ἀξίωμα, εἰ μέσα εἰς ἕκατομύρια τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, πρέπει νὰ ὑπάρχουν δύο, φυσικῶς, καὶ ψυχικῶς πειρὸ συγγενεῖς μετὰξὺ τους παρὰ μὲ τοὺς ἄλλους. Τὸ φρικτὸν ἔκωσ εἶνε ὅτι δὲν μπόρουν νὰ γνωριστοῦν. Ἴσως ἐκείνη ἡμεροῦς κριθῇ νὰ ζῆ στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς γῆς, ἴσως πολλὰς φορὰς συναντηθῆκαμε στὸ δρόμον, στὸ βάθρον τοῦ δράμ, στὸ θέατρο, καὶ χωριστήκαμε ἀδιάφοροι, χωρὶς νὰ ὑποπτευθῶμε πὼς περᾶσαμε δίπλα στὴν εὐτυχία μας. Χωριστήκαμε γιὰ νὰ ζῆ αἰώνια στὴν ψυχὴ μᾶς λαχτᾶρα κί' ἀμαθόριστη ἀναμονή.

Στὸ συνθηθεσμένο λαχεῖον, μπόρομε νὰ ἱκανοποιηθοῦμε μέσῳ ὀδηγῶν κερδισμένο ἀριθμὸν, ἐπειδὴ κάθε κέρδος εἶνε καὶ μιὰ ἀπόκτησις θετικῆ. Στὸ λαχεῖον ὅμως τοῦ γάμου, κέρδος μπόρεῖ νὰ θεωρηθῇ μόνον ἕνα—ἡ τέλεια ἁρμονία. Μιὰ φορὰ ποῦ ἔστω καὶ ὑπὸ μιαν οἰανδήποτε ἐποψίν, δὲν μπόρομε νὰ θάλομε μετὰξὺ τῶν συζύγων τὸ σημεῖον τῆς ἰσότητος, — ἀρχὴ γιὰ ν' ἀνοίξῃ μετὰξὺ τους ἕνα κενόν, ἕνα ρήγμα, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τῶν συγκρούσεων τῆς ζωῆς ἀρχὰ ἢ γρήγορα θ' ἀνοίξῃ ἕως τὰ βρια κρηνοῦ.

Ὅσο καὶ νὰ κτυπᾷ ἀσχημα, εἶνε ἐν τούτοις πρὸς τὸ συμφέρον τῶν συζύγων, ν' ἀναφανῇ ἡ γενικὴ ἀσυμφωνία μετὰξὺ τους εὐθὺς μετὰ τὸν γάμον. Τότε ὁ γάμος θὰ διαλυθῇ γρήγορα καὶ σχετικῶς ἀκοπα, καθότι δὲν πρόφθασε ἀκόμα ἡ συνήθεια νὰ πετάξῃ ρίζες, ποῦ ξεριζώνονται μόνον μάζω μὲ κρέας καὶ αἷμα. Ἀκόμα πειρὸ φρικτὸ, ὅταν οἱ σύζυγοι συμφωνοῦν μετὰξὺ τους φυσικῶς καὶ εἶνε ξένοι ψυχικῶς, ἢ καὶ τὸ ἐναντίον. Ἄν τὸ φυσικὸ πάθος μὲ ψυχικὴν ἀποξένωση σκοτώνει αὐτὴ τὴν ψυχὴ, ταπεινώνοντας κί' ἀποθηριώνοντας τὸν ἄνθρωπον, ἡ ψυχικὴ συγγένεια ὅταν δὲν ὑπάρχει σαρκικὴ ἱκανοποίησις, δηλητηριάζει τὸν γάμον μὲ τὸ φεῦδος καὶ τὴν ὑποκρισία, μ' ἐρεθισμὸν καὶ μὲ λαχτᾶρα. Ὅσο πειρὸ ἴσως εἶνε στὰς συζυγικὰς σχέσεις ὁ ἀριθμὸς τῶν σὺν καὶ πλῆν, τόσο πειρὸ εὐκόλα κατωρβώνεται μετὰξὺ τῶν ἕνα ἰσοζύγιον πολὺ ὀλιγον σταθερόν, τὸ ὁποῖον διατηρεῖ τὸν σύνδεσμον ἐπὶ ἔτη, μεταβάλλοντες τὸν γάμον σὲ μαρτύριον, ποῦ εἶνε δύσκολον νὰ πάψῃ, κί' ἀδύνατον νὰ ὑποφέρῃ.

Οἱ σύζυγοι ποῦ ψυχικῶς εἶνε ξένοι ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, τὴν νύκτα ἐνώνουνται σ' ἕνα μεγαλειώδη κλονισμό πάθους, καὶ τὴν ἡμέρα σέρνουν μιὰ ἐλκεϊνὴ ὑπαρξί, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουν περιφρονώντας μισῶντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Αὐτοὶ πάλι ποῦ ἀγαπιῶνται καὶ σέβονται μετὰξὺ τους, γυροῦν χωρὶς νὰ βρίσκουν μέσα τους τὸ πάθος ποῦ καλεῖ, καὶ χωρίζονται ἄχροι, ἄτονοι, μὲ ἀρρωστικὸν ἐρεθισμὸν στὴν ψυχὴ. "Ὅσο μίλ' εἰς πειρὸ λεπτοί κί' εὐγενεῖς, τόσο περισσότερη προσπάθεια βάζουν γιὰ νὰ κρύβουν τοὺς πόρους τους, καὶ τόσο φανερότερα τοὺς αἰσθάνονται καὶ τοὺς μαντεύουν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο.

Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς, κόβουν ἀλύπητα κάθε σχέση μετὰξὺ τους, σακατεύοντας καὶ τὴν δική τους καὶ τοῦ ἄλλου τὴν ζωὴ, ἄλλοι πάλι, ὑπομονητικῶς σέρνουν τὸν ζυγὸν ἀγαπώντας καὶ μισῶντας ταυτοχρόνως ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Οἱ ἄνθρωποι, πραγματικῶς, παντρεύονται χωρὶς νὰ ξέρουν μὲ ποιόν... Στὴν ἀκαθόριστὴ τους τάση γιὰ σαρκικὴ ἔνωσις, βλέπουν τὸ «νόημα» τοῦ Μαίτερλινγκ, κί' ἀληθινὰ πιστεύων πὼς βρήκαν τὴν «μονακριθῆ τους». Ἡ διέγερσις ὅμως περνᾷ, ἢ ζωὴ θγαίνει τῆς μάσκες, πλέ-

νει τὰ ψιμόδια καὶ τότε μὲ φρίκη βλέπουν κοντὰ τους κάποιον ξένο, ἴσως κακὸν, συχαμένο πρόσωπον.

Ναί, λέει μέσα τοῦ ὁ ἄνθρωπος, ἔκανα λάθος, μὰ δὲν εἶνε δυνατόν, πρέπει κάποιον στὴ γῆ νὰ ὑπάρχουν ἡ ψυχὴ ἐκείνη καὶ τὸ σῶμα ὅπου βρίσκεται ἡ εὐτυχία μου. ἡ χαρὰ μου! Καὶ λαχτᾶρα, περιμένει καὶ φάχνει, ἐταστικὰ κυττάζοντας κάθε νέο πρόσωπον. Καὶ τέτοια πρόσωπα, κατὰ χιλιάδες, περνοῦν γύρω του, καὶ στὸ καθένα φέγγουν τὰ ἴδια μυστηριώδη ἀνθρώπινα μάτια, ποῦ κατὰ πάντα ὑπόσχονται... Ἀρχεῖ μιὰ μικρὴ λεπτομέρεια, ἡ ἔλλειψις τῆς ὁποίας εἶνε τόσο τυραννικὴ γιὰ τὸν σύζυγον, γιὰ νὰ νομίσουμε πὼς βλέπομε στὰ αἰνιγματώδη αὐτὰ μάτια ἐκείνο τὸ «νόημα» καὶ τότε εὐθὺς ὅλα πάνε χαμένα: ἔχνομε τὸ παρελθόν μίσος, ἢ προηγούμενες σχέσεις μᾶς φέρνουν μόνον πλῆξι ἀηδία καὶ ὁ γάμος μᾶς πιέζει σὺν μπάλα κανονιοῦ, δαμένῃ στὸ λαίμῳ.

N. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Δ^ν ΜΩΡΕΤΤΗ Ο Κ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Ὁ ἡθοποιὸς τῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ὁ νομειρίστας ἐν γένει ὅταν εἶναι καλὸς, ὅταν εἶνε εὐσυνείδητος καὶ μελετημένος εἰς τὸ εἶδος του, εἶναι ἕνας καλλιτέχνης. Ἐν τούτοις ἐδῶ, ὅπου κάθε τι ποῦ σχετίζεται μὲ τὸ παλαιόσενιμο εἶνε ἀδικημένο, παρεξηγημένο καὶ στραβοβαλμένο, δὲν ἦταν δυνατόν παρὰ νὰ εἶναι παραγνωρισμένοι, καὶ οἱ λίγοι μᾶς καλλιτέχναι τῆς ἐπιθεωρήσεως. Οἱ σοβαροὶ μᾶς κριτικοὶ δὲν προφθάνουν βλέπετε νὰ γράφουν διὰ τὰς τραγωδοῦς, καὶ τοὺς τραγωδοὺς μᾶς, καὶ ἀπαξιῶν νὰ προσέξουν καὶ τοὺς τεχνίτες αὐτοὺς τοῦ ἔλαφροῦ θεάτρου. Οἱ κριτικοὶ μᾶς ἔφρασαν τὴν σοβαρότητα μὲ τὸ κουτάλι, καὶ μόνον ἢ ἀνωτέρα (;) τέχνη τοὺς πασχαλεῖ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καταντήσαμε νὰ μὴν ἔχομε οὔτε ἀνωτέραν τέχνην.

Ἐγὼ θὰ μιλήσω σήμερον γιὰ δύο λαμπροὺς τεχνίτες τῆς ἐπιθεωρήσεως: διὰ τὴν Δ^ν Μωρέττη ποῦ ἔπαιξε εἰς τὸ Κοσμικόν καὶ τὸν κ. Κυριακοῦ ποῦ ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Μπαλαρίνα. Καὶ οἱ δύο εἶνε πρώτης τάξεως τεχνίτες, καὶ οἱ δύο ἐὰν ἀνῆκαν εἰς ἔθνος καλλιτεχνικῶς εὐνομούμενον θὰ ἦσαν διάσημοι εἰς τὸ ζεῖδος τῶν.

Ἐδῶ, ζητᾶμε ἀπὸ τοὺς ἡθοποιοὺς τοῦ σοβαροῦ θεάτρου νὰ εἶνε καὶ λιγάκι νομειρίσται, καὶ ἀπὸ τοὺς νομειρίστας νὰ εἶνε καὶ λιγάκι τραγωδοί. Καὶ λέμε: Ὁ Κυριακοῦ, ὄχι ἀδελφῆ μόνον γι' αὐτοὺς τοὺς τύπους εἶνε καλός. Ἐἰ καὶ εἶνε λίγο τάχα νὰ εἶναι καλός, νὰ εἶνε θαυμάσιος μόνον γι' αὐτοὺς τοὺς τύπους; Καὶ

εἶνε λίγο ὅταν ἡ Δ^ν Μωρέττη μᾶς χαρίζει λίγες ὥρες ἀναψυχῆ καὶ ξεκούρασις μὲ τὴν ἀφέλεια καὶ τὴν χάρι τῆς; Τί πρέπει τέλος πάντων νὰ κάμουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς Σικηνῆς γιὰ νὰ μᾶς εὐχαριστήσουν; Νὰ μασᾶνε ἀναμένα κάρβουνα; νὰ καταπίνουν σαπαθὰ; Πὼς ξέρουν οἱ εὐρωπαῖοι νὰ θαυμάζουν τοὺς δικούς των καλλιτέχνας καὶ νὰ κάμουν καὶ τὸν κόσμον ὅλον νὰ τοὺς θαυμάζει! Ἐμεῖς καταγινόμεθα νὰ τοὺς χαντακῶνομε, λὲς καὶ θάταν ντροπὴ ν' ἀκουσθῇ πὼς ἔχομε κί' ἔμεῖς καλλιτέχνας. Ἡ Δ^ν Μωρέττη καὶ ὁ κ. Κυριακοῦ εἶνε τεχνίται πρώτης τάξεως, εἶναι ἄξιοι πάσης προσοχῆς καὶ κάθε ἐκτιμήσεως, καὶ ἂν κάποτε τὰ θεατρικὰ μᾶς πράγματα μπόουν στὴ θέση των, οἱ δύο αὐτοὶ καλλιτέχναι εἰς τὸ εἶδος των ἔχουν πολλὰ νὰ προσφέρουν.

N. Π.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Ἐλήφθησαν τὰ ἐξῆς ἔργα:
Ο ΠΟΘΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ.
Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ.
ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ.
ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΑΜΑΡΤΩΛΗΣ.
ΜΙΑ ΤΡΕΛΛΑ.
ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ: (ἀνευ τίτλου)

Ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ. κ. Π. Ταμπούλου καὶ Ν. Παρασκευᾶ θὰ δημοσιεύσῃ τὴν κρίσιν τῆς εἰς τὸ ὄπ' ἀριθ. 4 φύλλον τῶν «Παρασκηνίων».

N. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

ΕΚΕΙΝΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ ΜΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΑ ΤΑ ΧΕΡΙΑ...

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ένα κακό άκαμη μάς έγινε σπῆτι κείνη την εποχή. Είχα κι' ένα μικρό αδελφάκι, μαρό ένα-μισί, έτους, ήταν ένα γλυκό, παχουλό, μελαχροινό παιδάκι, όλο γέλοια και παιγνίδια. Τό πρωί γελούσε στην άγκαλιά μου και μέσα στη νύχτα πέθανε: Όταν τούρθε τό κακό, ή μάνα μου έτρεξε να φωνάξη κάποιον γιατρό στη γειτονιά μας. Χτυπούσε δυνατά την πόρτα του μα ό γιατρός δέν ήθελε νύρθῆ. Ήξερε πως δε θα πάαινε παράδες, κι' ή μάνα μου χτυπούσε πάντα δυνατά την πόρτα και φώναζε: «δέν υπάρχει έλεος;... δέν υπάρχει έλεος!...» Στο τέλος ήρθεν ό γιατρός. Ήταν ένας κοντός, μαυριδερός, κι' αδύνατος, με μουσι. Από τό κρεββάτι καθώς σηκώθηκε, φόρσε τό παλιό του με σηκωμένο τό γιακά, και τό σκληρό του τό καπέλλο τό μούτρο τῆν ήταν παγερό. Στις σπαραχτικές έρωτήσεις τῆς μάνας μου δέν έδωσε καμμιά απάντηση. Με βαρεσιά κύτταξε τό παιδί, έγραψε μιá συνταγή κι' έφυγε... Τό πρωί τ' αδελφάκι μου ήταν νεκρό στο κρεββάτι του. Για μιá στιγμῆ ό πατέρας μου τό πήρε στα χέρια του και τούλεγε με κλάματα: Άνοιξε τά ματάκια σου, παιδί μου, άνοιξε τι ματάκια σου... Ο πατέρας μου ήταν πολύ θεοφοβούμενος και πίστευε στα θαύματα! Κι' έγω πίστευα, έπηρεασμένος από κείνον, αυτή την εποχή. Κι' αν δέν έβαζα στο νοῦ μου πως τό πεθαμένο μου αδελφάκι μπορούσε να τ' αναστήση ό Θεός, όμως ήμουν βέβαιος πως ό Θεός αυτός θα μάς λυόταν για την τόση μας δυστυχία και σίγουρα την Δευτέρα, ήταν Κυριακή ό θάνατος του παιδιού, θα μάς έστειλε κάποιαν ανέλπιστην ευτυχία. Ήμουν βέβαιος γι' αυτό και είχα χαρά σχεδόν. Πέρασαν όμως πολλές Δευτέρες, πολλά χρόνια και καμμιά ευτυχία δέν ήρθε. Η ζωή εξακολουθά για μένα με δλη της τῆβλακώδη μαθηματική άπονηά. Ένα κι' ένα κάμουν δύο. Γεννήθηκαν φωχός, τελειώσει. Αν δέν κλέψης, αν δέν σκοτώσης για να σε κρεμάσουν, θα σου γνεσαι έτσι στα πεζοδρόμια ένα και ένα κάμουν δύο. Που είνε, τι έγινε ό άνθρωπος εκείνος; με τό χλωμό πρόσωπο και τό άραιά γένεια, που υποσχέθηκε χαρές κι' ευδαιμονίες, που ανάστηνε νεκρούς, που περπάταγε στη θάλασσα κι' έκανε τό νερό κρασί; Γιατί ήρθε κι' έφυγε, και δέν έμεινε μαζί μας, σήμερα, που έχουμε την ανάγκη του τόσου!;

Ένα χρυσό στρογγυλό κουφετάκι πήγε και κάθισε στο μισανοιγμένο στοματάκι του πεθαμένου μικρού παιδιού, ένα κουφετάκι από τά λίγα που τούρριξε κάποιον πονετική γειτονοπούλα. Ένα μαρουδάκι, ένα παιδάκι πεθα-

μένο μ' ένα κουφέτο χρυσό στο στόμα. Και τό χειλάκι του ήταν μαύρο και τό κουφετάκι χρυσό. Αδελφάκι μου, γιατί αυτό, γιατί ή τόση πίκρα στη ζωή μας και γιατί συ φεύγεις μ' ένα κουφέτο χρυσό στο στόμα;...

Ο πατέρας μου πήγε να βάλῆ ενέχυρο τό βολοί του για να κηδέψη τό πεθαμένο του παιδί. Σε κάμποσην ώρα πάλι γύρισε μ' ένα κλειστό άμάξι κι' έναν παπῆ. Είχα τῆ δύναμη να τούς άκολουθήσω. Η δδύνη αυτή μου ήταν άβάσταχτη και ήθελα να τελειώση τό ταχύτερο, εκεί στην πόρτα του σπητιού μας. Ένα γειτονόπουλο με γαλανά μάτια μ' έκίτταξε παρακλητικά την ώρα που τό άμάξι ήταν έτοιμο να ξεκινήση. Άνέβα του είπα κι' ανέβηκε με λαχτάρα και κάθισε δίπλα στον άμαξά...

III

Κάποιο μπουλούκι παρόξενων ανθρώπων πέρασε, μου άρεσαν και τούς άκολουθήσα. Φύγαμε μακριά. Είχαν μαζί τους και μιá κοπέλλα, ψηλή με όμορφα μάτια και με κοντά σγουρά μαύρα μαλλιά. Αυτά τά μάτια θα προσπαθήσω να τά γράψω εδώ, να τά κρατήσω, γιατί δέν υπάρχουν άλλα, κι' όταν κλείσουν κάποτε, όμοια δε θα ξαναβρωθούν... Ήταν χρυσά είχανε μιá χρυσή λάμψη, ήταν δυό μικροί ήλιοι, που μπορούσες να τους άνεϊξεις χωρίς να σε θαμπώνουν και να σε ζαλίζουν σαν τον ήλιο μας τον καθημερινό. Τό χαυδευτικό, τό χρυσό τους φως, κλεισμένο μέσα στο σκοτειρό καιφεδένιο περβάζι των βλεφαρίδων, έφτανε βιθειά στα σωθικά σά γιατρικό παράξενο που γλύκαινε κάθε κούραση και κάθε πόνο. Ένα έλαφρό σικερό χνούδι, κάτω από τά μάτια αυτά σ' έκανε να κρατάς την άνάσα, να μιλάς σιγαλά, από φόβῆ μήπως με την πνοή σου πετάξη και φύγη. Σια και φως ήταν τά μάτια της και λάμψεις κι' ανιφεγγίσματα και χρυσά καντήλια νυχτερινά, καθρεφτισμένα πάνω σε σκοτεινά άκρογιάτα...

Αυτά τά μάτια τ' αγάπησα...
Αυτάξτό μάτια ήταν ή αγάπη...

—Σ' αγαπώ, τό ξέρεις; ..
—Τό ξέρω....

(Ακολουθεί)

ΣΤΟΝ ΠΟΥΛΥΝΕΙΚΗ ΜΟΥ

Που πάς κορώνα μου να σαπεις, γκόλι μου να κλαίεις!
Που πάς κουνούνη μου άργυρό τον ήχο σου, να χάσεις;
Που πός γαρουφαλάκι μου νάλλάξεις τη θωριά σου;
Πουά γῆς θα πιετ τά μάτια σου, ποιá ζύγα τῆ μορ;
Σε ποιόν άνθό τό γέλοιο σου θα δώσεις και τῆ χάρη;
κι' αυτήν τῆ στρογγυλάδα σου κοιανῆς νυχτιάς; φερί-
θάρθει να σοῦ τῆν πάρε;

Μ. ΦΙΑΜΠΑΣ

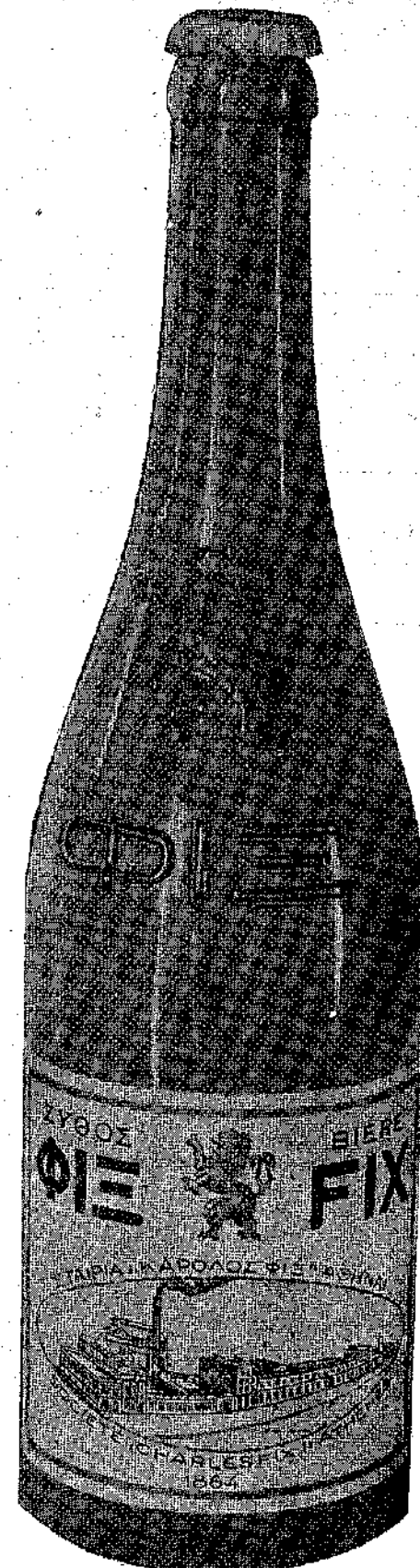
Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΩΝ

Όλα τά κάτωθι έργα άποστέλλονται ελεύθερα ταχ. τελών προς τούς εμβάζοντας τό άντίτιμον δια τούς συνδρομητάς μας έκπταισιν δ οο.

	Δεμ. Άδ.
Χάρντο Τομάς «Για να εύχαριστήση τῆ Γυναίκα του»	17 —
Χάμσον Κνούτ «Ο Άλήτης»	25 —
» » «Σταρνῆ χαρά»	30 —
Χανιτ Μ. «Στη Χώρα των Ήδόνων	16 —
Hoëckel Erneste «Η Καταγωγή του άνθρώπου»	— 12
» » «Ο Μονισμός»	— 15
Χαλιμά, ήτοι χίλιες και Μία Νύχτες, I Η Ήραία Σαχραζάτ, II Η Εύνοουμένη του Χαλίφη, III Ο Σεβάχ Θαλασσιός, VI Η Σουλτάνα τῆς Άγάπης, Η πανούργα Λαλιδά.— Άπαντα χρυσόδετα εις ένα τόμον Δραχ. 45	
Neumeyer E. M. «Τά Έρωτικά Μαθήματα»	15 —
Ντορεβίλλι Μπ. «Η Ήραιότερη Άγάπη του Δόν Ζουάν»	— 7
» » «Η Έδίκηση μιás Ισπανίδας»	— 7
Ντ' Άννούτσιο «Οί Δυό Παρθένες»	20 —
» » «Οί Παρθένες των βράχων»	35 —
Ξενοπούλου Γ. Τό Ζακυνθινό Μαντήλι»	15 —
» » «Ιστορία μιás χωρισμένης»	15 —
» » «Η Άναθρεφτή»	— 7
Όυγκώ Β. «Οί Άθλιοι (I Φαντίνα)»	24 —
» » (II Τιτίκα)	24 —
» » (III Μάριος)	24 —
» » (IV Ειδύλλιον και έποποιία»	24 —
» » «(V Γιάννης Άγιάννης)»	24 —
Όβιδίου «Η Τέχνη ν' αγαπῆς»	16 —
Όυάιλδ Ο. «De Profundis»	16 —
» » «Μιά Γυναίκα δίχως σημασία»	16 —
» » «Ο Ψαρράς και ή ψυχή του»	— 7
» » «Η Μπαλλάδα τῆς Φυλακῆς»	— 7
Όυέλς Ε. «Ο Άόρατος Άνθρωπος»	30 —
Όφφμαν Ε. «Τά Παραμύθια»	22 —
Pirrot Dr. «Έργασία και άπεργκόποισις»	— 10
Πρεβώ Μαρσέλ «Ο Γάμος τῆς Ζουλιέν»	15 —
» » «Η Κουκλίτσα»	15 —

ΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΦΑΛΛΙΕΡΟΣ & ΣΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Έν τῷ θεάτρῳ Διονύσια
Εισπράξεις των ποσοτών θεατρικών συγγραφέων Έλλήνων και Ξένων.— Δημοσιεύσεις θεατρικών άγγελιών εις τον Άθηναϊκόν τύπον.— Φροντίς προς καταρτισμόν θιάσων. Ένομιμάσεις θεάτρων δια θιάσους, συναυλίας και διαλέξεις.— Πωλήσεις εισιτηρίων θεάτρων και συναυλιών.

Χαρτοπωλείον και είδη ψυλικών και πο-
λυτελείας Κ. ΚΑΡΑΜΠΑΤΕΟΥ Πόλος,
Ναυαρίνον

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Αντι-
προσωπεία προμήθειαι εισαγωγή εξαγω-
γή. Μιτυλήνη

Γ'Ν. ΜΑΥΡΙΚΕΛΗΣ & Σια Προμήθειαι
Αντιπροσωπεία — εισαγωγή εξαγωγή.
Τηλ. Διευθύνσις: Μαυρικέλο. Μιτυλήνη

Καλιτεχνικών έμπορογραφείων ΘΕΟΔ.
ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ Λεχαινά

ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΙ έμπο-
ροι. Αντιπρόσωποι Ίονικης Τραπέζης.
Λεχαινά

ΕΜΜ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ έκ Σύμφορης Ια-
τρούς Παθολόγος-Μαιευτήρ. Λεχαινά

Ν. Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Άθήνοι Βεραν-
ζέρου 12. Άπαντα τὰ Essens διά ποτο-
ποιούς άρωματοποιούς και ζαχαροπλάστας
Φαρμακευτικά.

„ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟΝ”

ΣΠΥΡ. Κ. ΚΟΥΓΙΕΒΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ—ΕΡΜΟΥ 102

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ:

Καλιτσών—Μεταξωτών—Άρωμάτων—
Πουδρών και όλων των ειδών Πο-
λυτελείας.

Ήλεκτροκίνητα Έργοστάσια Πίλων και
Υποκαμίσων ΜΑΝΘΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
νεώτατα μηχανήματα Πάτραι

Μεγάλη αποθήκη υλικών σιδηρικών,
Βαχαρικών, ύελικών, άποικιακών και γρα-
φικών ειδών Μανωλακείας ΧΑΤΖΗΛΙΑΣ
ΧΡΥΣΟΧΟΥ Μιτυλήνη

Τσιμέντα Δαλματίας ΤΙΤΑΝ—ΜΠΛΟΚ
Πεφημισμένα δι' άντόχην ΒΛΑΧΟΣ &
ΚΟΥΡΜΟΥΑΗΣ Πάτραι Κορίνθου 104

ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΟΚΟΡΟΙ ΟΙ Μεγάλοι έμπο-
ρογράπται Άθήναι Στοά Μελά 16 Πά-
τραι Κορίνθου 148

Έργοστάσιον γλυκών κουταλιού έκ νοπών
φρούτων ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΩΝΗ Αίγιον

Έργοστάσιον άνδρικών και γυναικείων
πίλων ΤΑΚΗ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
Έν Αίγιο

ΔΗΜ. Α. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ εισαγωγή
εξαγωγή αντιπροσωπεία Αίγιον

Διά τὰ οφθαλμολογικά νοσήματα

Συνιστάμεν την τελειότεραν Όφθαλμολογι-
κήν Κλινικήν

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Υψηλότης της Όφθαλμογίας έν τῷ Πανεπι-
στημίο. Μέλουσ της Γαλλικής Όφθαλμολο-
γικής Έταιρείας Διευθυντοῦ Όφθαλμολο-
γικών Κλινικών. Όφθαλμολόγου Σχολής Πα-
ρισίων.

Θεραπεύονται: Καταρράκτης άμέσως και
άσφαλώς. Τραχώματα, τριχίαισις, αλοιδρωρία
κλπ. διά των άσφαλεστέρων θεραπειών και
πάντα τὰ οφθαλμικά νοσήματα.

27 ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 27—Άθήναι

ΜΑΛΛΙΑΓΡΟΣ, ΠΑΠΑΣΤΑΜΕΛΛΟΣ & ΣΙΑ

Τὸ κατάστημα τῆς μόδας με τὰ ἐκλεκτώτερα εἶδη.
Τιμαὶ εὐκρινεῖς και λογικαί.
Έρμου 12—Άθήναι

Α^{ΦΟΙ} Δ. ΦΩΣΤΗΡΑ

Έρμου 86—Άθήναι
Όλα τὰ γυναικεία εἶδη: Υφάσματα, μεταξωτά, τσαν-
τάκια, άρώματα. Όλα άσυναγώνιστα.

Χ. ΔΕΛΟΥΔΗΣ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 16

Έκλεκτά Τυριά
Βούτυρα
Άλάντες

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Α. ΧΑΝΤΖΑΡΑ & Γ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ

ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
ΜΑΡΚΕΣ: Άσχη—Τσιμπέλια. Νίκιμος Τσι-
μπέλια—Βύρων.
ΚΑΡΑΙΤΣΑ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ

“Δ^Ρ ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΣ,,

Η ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΑ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Θεραπεύονται έν αύτῷ πάσαι αι νόσοι τοῦ στόματος και τῶν οδόντων έντός ελαχίστων
ἐπιπέσεων.

Ό πλοῦτος και ἡ τελειότης τῶν κλινικῶν και τεχνικῶν μέτων αὐτοῦ ἀποτελεῖ τὴν με-
γαλειότεραν ἐγγύησιν διὰ τοὺς ασάτας τοῦ.

Ἡ ἀντισηπία και ἀσηπία τηρεῖται με φανατικὴν αὐτόρρημα προσοχήν.

Έκτελοῦνται έν αὐτῷ αι τελειότεραι προσθετικαὶ βεργασίαι. Ἡτοι: Οδόντες λευκοὶ και
χρῆσοὶ ὡς και εκ πλατίνης και συνδυασμὸς ἀμφοτέρων: Οδοντοστοιχία σταθερὰ μετὰ ἡ ἄ-
νευ οὐρανίσκων ὅλων ἰδίου συστήματος. Γέφυραι σταθεραὶ και κινητὲ ΡΙΟΥΤΣ, R CHMOND
LOGAN, DAVIS, γέφυραι άνευ στηριγμάτων ἐμφανῶν δίδουσαι τὴν ἐντέλειαν φυσικῶν οδόν-
των και ἀποκλείουσαι τὴν ἐμφάνισιν χρῆσῶν ἐμβλωμάτων έν τῷ στόματι. COURONNES
ἀφανεῖς, γέφυραι λυόμενα κατά βούλησιν.

INLAYS χρῆσῶν, εκ πλατίνης χυτὰ τελειοτάτης φυσικῆς ἐμφάνισος και πινοῖα μηχανή-
ματα χειρῶστικῆς ἐργασίας δι' ἀπερροφημένα οὐκα και οὐρανοπλαστικῆς ἐργασίας διά τὴν
ανάπλασιν ἐλαττωματικῶν ἢ κατεστραμμένων οὐρανίσκων και ὑπερωδῶν (γλωττίδων).

Όρθοδοντικά βεργασία τελειοτάται πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν στρεβλορῶν και ἀνωμά-
λων οδόντων εἰς ἁρμονικὴν εὐχαρμίαν.

Έκτελεῖται έν γένει πᾶσα θεραπευτικὴ καιπρασθητικὴ ἐργασία ὑπὸ τοῦσ καλύτερους
δρους και πάντοτε ὑπ' εὐθύνην και ἐγγύησιν τοῦ Ιατροῦ.

ΤΜΗΜΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΝ

Παρέχονται εὐκολία διά πληρωμῆς κατά μηνιαίας δόσεις εἰς τοὺσ μὴ εὐπόρους και
τοὺσ βιοκαλιαπτάς ὑπὸ δρους ἐλευθερίου και αὐτόρρημα φιλανθρωπικοῦ.

Όραι ἐργασίας 9—12 π. μ. 3—7 μ. μ. Αἱ συνέγνεύσεις ἀπολύτως σταθεραὶ.

48Α ΟΔΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 48Α

ΑΓΓΛΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ

ΔΕΞ. 23.000.000

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΑΜΕΙΟ ΤΗΡΙΟΝ

ΜΕΧΡΙ ΔΕΞ. 100.000

ΑΓΗΧΑΤΜΕΝΟΝ ΠΑΝΤΟΣ

ΦΟΡΟΥ

ΑΓΓΛΟ - ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ

Δραχ. 28.000,000

Έδρα εν Αθήναις Ὁδὸς Κοραῆ 5
Ὑποκατάστημα εν Πειραιῖ Ὁμήρου 6
Πρακτορεῖον εν Νέῳ Ὑόρκῃ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

7 %

ΜΕΧΡΙ ΔΡΑΧ. 100.000

ΑΠΗΛΛΑΓΜΕΝΟΝ ΠΑΝΤΟΣ

ΦΟΡΟΥ